

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО, ФИНАНСИЈЕ И ПОРЕЗЕ

септембар 2019 / број 33

9/2019

Србија, Златибор, водопад Гостиље

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА БРИГУ О ДИВНИМ КОРИСНИЦИМА
0800 111 111

Оснивач и издавач:

ИНГ-ПРО

Издавачко-графичко д.о.о.

Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:

Горан Грцић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:

Др Маријана Жиравац Младеновић

Аутори чланака у овом броју су:

Весна Јовичић, овлашћени интерни ревизор;

мр Жељко Албанезе;

мр Јован Чанак;

дипл. екон. Маја Јовановић, виши буџетски инспектор у Министарству финансија;

др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник“;

дипл. правник Слободанка Келечевић, виши буџетски инспектор у Министарству финансија;

Стојанка Тошић, дипл. екон.;

дипл. екон. Тања Ђелкапић, млађи саветник у Министарству финансија

Технички уредник:

Милена Станковић

Лектура:

Милица Радованчев

Графичка припрема:

Мирослав Арамбашкић

Штампа:

Digital art, Београд

Редакција:

Веле Нигринове 16а, 11000 Београд

тел: +381 11 2836 890

факс: +381 11 2836 474

имејл: urednik@ingpro.rs

CIP - Каталогизација у публикацији

Народна библиотека Србије, Београд

657

ПОСЛОВНИ саветник : часопис за рачуноводство, финансије и порезе / главни и одговорни уредник Маријана Жиравац Младеновић. - Год. 1, бр. 1 (јан. 2017)- . - Београд : ИНГ-ПРО, 2017- (Београд : Digital art). - 30 cm

Месечно. - Друго издање на другом медијуму:

Пословни саветник (Online) = ISSN 2560-3825

ISSN 2560-3221 = Пословни саветник

COBISS.SR-ID 228469260

Часопис можете поручити телефоном:

011/2836-820, 2836-821, 2836-822

или имејлом: office@ingpro.rs

Уводна реч уредника

Пасја врућина!

Док пишем овај уводник лето је у пуном јеку. Сунце пече, све је некако укочено и притиснуто јаром, што сигурно мање смета онима које на морском плавом жалу освежава дашак ветра, али мене асоцира на сјајан опис пасје врућине из приче „Град” Јанка Веселиновића:

Врућина и оморина... Није цвркуша, није већрића! Подекоји сељак прође улицом, прекинуо сайињач, расјучио њрса, зашуррио кају на зашљак, ја корача шешко, једва боја назива. Говеда се заобадала, ја јуре улицом као бесомучна; коњи сјали крај њоша, у њашаку, зној их облио, а они окренули љаве један другом, ја машу и рејом се бране од силне муве; њи њолејали њод сјреје, зашворили очи, исјлазили језике, и лено рејну шек онда кад им мува на њушку љагне... И живина њоскаја. Гушчићи њолејали њо бари, кокоши се склониле у хладове, њусјили крила, ја зинуле од шешка зора; а њурке забале кљунове у земљу, ја се не мичу... И дрвеша њусјила лишће, и кукуруз се њресукао, и влаш њшенице сјоји усјравно као свећа, ни да се њихне... Да бој сачува!... Све њра њред очима; и онај ваздух њобледео и њшежао, ја шје јуши као њејео; кроза њ шје сунце жеже као жеравица, а бледим се небом ваља њонеки жбунић: бео, сив, мрк, њолубије боје...

Ништа се боље не може уклопити ни у атмосферу у којој радим ни у тему којој је овај број посвећен. Сва ова говеда, коњи и живина из Веселиновићеве приче представљају основно или обртно стадо пољопривредника, а кукуруз и пшеница његове засаде, па је тако у овом броју рачуноводствено обухваћена пољопривредна делатност, односно истакнуте су специфичности у евидентирању пословних догађаја, при чему је осврт дат и из угла привреде и из угла буџетских корисника. Пошто је уз пољопривредну делатност уско повезано и субвенционисање од стране државе, исто је обрађено у посебном тексту са становишта пореза на додату вредност. Осим свега тога, бавили смо се и новинама у Закону о трговини, на основу којих је, такође, посебно обрађено рачуноводствено евидентирање електронске трговине робом.

Нацрт закона о рачуноводству и Нацрт закона о ревизији стављени су 12. августа у јавну расправу, која ће трајати до 2. септембра. Иако је јавност бурно реаговала на нацрте закона, нарочито на друштвеним мрежама, сматрам да је приликом тумачења потенцијалних нових норми и њихове примене потребно бити реалан и мудар, па сачекати да предлог закона у најмању руку уђе у скупштинску процедуру. Наравно, учествовање у јавној (читај: стручној) расправи свакако је позив на који се треба одазвати, под условом да се имају аргументовани предлози за измене и допуне нацрта и уз претпоставку да су исти конструктивни и усмерени ка томе да добијемо закон који ће бити недвосмислен и јасан што је могуће више, јер, као што је филозоф Карл Попер рекао: *Ја можда ћу решити, а ви сјте можда у њраву, али ми – заједничким насјојањем – можемо досејнуши исјину.*

АКТУЕЛНА ТЕМА

- НОВИНЕ КОЈЕ ДОНОСИ НОВИ ЗАКОН О ТРГОВИНИ.....7
- НОВИНЕ КОЈЕ ОД 1. ЈАНУАРА 2020. ГОДИНЕ ДОНОСИ ЗАКОН О ИЗВРШЕЊУ И ОБЕЗБЕЂЕЊУ 10

РАЧУНОВОДСТВО

- Др Маријана Жиравац Младеновић
РАЧУНОВОДСТВО ПОЉОПРИВРЕДНЕ ДЕЛАТНОСТИ ... 12
- Др Маријана Жиравац Младеновић
РАЧУНОВОДСТВО ЕЛЕКТРОНСКЕ ТРГОВИНЕ РОБОМ 47
- ПИТАЊА ПРЕТПЛАТНИКА НА ТЕМЕ ИЗ РАЧУНОВОДСТВА: 68
 - евидентирање допуна за електронску наплату путарине путем фискалне касе;
 - предмет пребијања дуговања и потраживања по основу реализованог спољнотрговинског промета.

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

- Мр Јован Чанак
ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ КУЛТИВИСАНЕ ИМОВИНЕ ПРЕМА КОНТНОМ ПЛАНУ ЗА БУЏЕТСКИ СИСТЕМ 70
- Дипл. правник Слободанка Келечевић
КОНТРОЛНА ЛИСТА БУЏЕТСКЕ ИНСПЕКЦИЈЕ 81
- Весна Јовичић
РЕВИЗОРСКИ ОДБОРИ 88

ПОРЕЗИ

- дипл. екон. Тања Ђелкапић
ПОРЕСКИ ТРЕТМАН СУБВЕНЦИЈА, ПОДСТИЦАЈА И НОВЧАНИХ СРЕДСТАВА НАЗВАНИХ СУБВЕНЦИЈАМА СА АСПЕКТА ПРИМЕНЕ ПРОПИСА КОЈИМА СЕ УРЕЂУЈЕ ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ 91
- Дипл. екон. Стојанка Тошић
ПРИМЕНА ЗАКОНА О ПОРЕСКОМ ПОСТУПКУ И ПОРЕСКОЈ АДМИНИСТРАЦИЈИ – УТВРЂИВАЊЕ ПОРЕЗА 97
- КРАТКЕ ТЕМЕ: Питања претплатника у вези са исказивањем података у обрасцу ПОПДВ 104
- ПИТАЊА ПРЕТПЛАТНИКА НА ТЕМЕ ИЗ ПОРЕЗА И ПДВ-А: 107
 - примљена услуга од иностраног добављача;
 - погрешно фактурисана роба – сторно фактуре;
 - пружање услуга трговинског заступања иностраном правном лицу;
 - привремени увоз ради дораде;

- промет из области грађевинарства – ископ земље и одвоз са градилишта;
- пореска стопа – ангажовање грађевинске машине са руковоцем на раду на комуналној депонији;
- ПДВ третман закупа непокретности од нерезидентног физичког лица;
- порез на добит по одбитку – огранак нерезидента;
- (не)плаћање пореза на добит по одбитку;
- рефакција плаћене акцизе приликом извоза акцизног производа.

ЗАРАДЕ

- Мр Жељко Албанезе
ОБРАЧУН И ИСПЛАТА НАКНАДЕ ЗАРАДЕ ЗА БОЛОВАЊЕ НА ТЕРЕТ РЕПУБЛИЧКОГ ФОНДА ЗА ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРАЊЕ 118
- Мр Жељко Албанезе
ИЗВЕШТАВАЊЕ О ИЗВРШЕНИМ РАСХОДИМА ЗА ПЛАТЕ КОД ДИРЕКТНИХ И ИНДИРЕКТНИХ КОРИСНИКА БУЏЕТА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ У 2019. ГОДИНИ 132
- Мр Жељко Албанезе
СТИПЕНДИЈЕ И КРЕДИТИ ИЗ СРЕДСТАВА ПОСЛОДАВАЦА – ИСПЛАТА И ПОРЕСКИ ТРЕТМАН ... 139
- КРАТКЕ ТЕМЕ: Остваривање права на пореско ослобођење за примања запосленог по основу сопствених акција које стекне под повлашћеним условима 145
- КРАТКЕ ТЕМЕ: Остваривање права на пореско ослобођење по основу организовања рекреације, спортских догађаја и активности за запослене 148
- КРАТКЕ ТЕМЕ: Опорезивање прихода физичког лица у угоститељским објектима домаће радиности и сеоском туристичком домаћинству, као и од давања у закуп стана или другог простора за смештај до 30 дана 151

ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

- Дипл. екон. Маја Јовановић
ЕБИТДА – МОГУЋНОСТИ МЕРЕЊА И КРИТИКЕ 154

ПРИВРЕДНА СТАТИСТИКА

- ИЗВОДИ ИЗ АКТУЕЛНИХ МИШЉЕЊА МИНИСТАРСТВА ФИНАНСИЈА 161
 - Рачуноводство
 - Порез на додату вредност
 - Порез на добит
 - Акцизе
- КАЛЕНДАР ПОРЕСКИХ И ДРУГИХ ОБАВЕЗА ЗА СЕПТЕМБАР 2019. ГОДИНЕ 186

АКТУЕЛНО

Новине које доноси нови Закон о трговини

Нови Закон о трговини („Сл. гласник РС”, бр. 52/2019 – даље: Нови закон) побољшао је многе чланове у односу на стари Закон о трговини („Сл. гласник РС”, бр. 53/2010, 10/2013 и 44/2018 – други закон – даље: Стари закон) у том смислу да их је учинио разумљивијим и увео нове појмове који нису постојали у Старом закону, као и што је побољшао постојећу терминологију и дефиниције, а урађена је и нова систематика и подела врста трговине, све у циљу смањења правне несигурности због недоречености и неодређености. У тексту су издвојене неке новости.

Новине које од 1. јануара 2020. године доноси Закон о извршењу и обезбеђењу

Народна скупштина Републике Србије донела је Закон изменама и допунама Закона о извршењу и обезбеђењу, који је објављен у „Службеном гласнику РС” број 54/2019 (даље: Измене Закона), ступио је на снагу 3. августа 2019. године, а почиње да се примењује од 1. јануара 2020. године.

РАЧУНОВОДСТВО

Рачуноводство пољопривредне делатности

Пољопривредна делатност има одређене специфичности у односу на друге врсте делатности, које се односе на биолошке трансформације, односно признавање нових биолошких средстава и прираста тих средстава, као и на стварање пољопривредних производа. У чланку су објашњена општа правила рачуноводственог поступања при утврђивању вредности биолошких средстава и пољопривредних производа, а затим су истакнути примери евидентирања и одмеравања вишегодишњих засада, основног стада, једногодишње биљне производње и једногодишње сточарске производње. Уз то је образложено и рачуноводствено праћење државних давања која представљају важан елемент очувања конкурентности пољопривредне производње, а обрађена је и примена одредби Закона о порезу на додату вредност у пољопривредној делатности.

Рачуноводство електронске трговине робом

Продаја робе путем интернета све је значајнији облик продаје на даљину. Предност електронске трговине огледа се у томе што је понуда робе, наручивање и плаћање у потпуности аутоматизовано и за грађане представља „куповање из кућне фотеље”. Да би могла да се обавља електронска трговина, потребно је поштовати прописе из области регистрације делатности, заштите потрошача и слично. Иако је електронска трговина према одредбама Закона о трговини облик обављања трговине на мало, преко интернета је могућа и продаја између правних лица. С обзиром на специфичности електронске трговине у односу на класичну трговину, неопходно је обавити исправно рачуноводствено праћење електронске трговине.

Питања претплатника на теме из рачуноводства

У овом прилогу објављени су одговори на нека од постављених питања претплатника на теме из рачуноводства:

- евидентирање допуна за електронску наплату путарине путем фискалне касе;
- предмет пребијања дуговања и потраживања по основу реализованог спољнотрговинског промета.

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

Основне карактеристике култивисане имовине према Контном плану за буџетски систем

У погледу култивисане имовине треба разликовати потрошна добра, као производе који се добијају од биолошких средстава, од основног стада и вишегодишњих засада, под којима се подразумевају биолошка средства за репродукцију. Приликом рачуноводственог обухватања потребно је да се отвори више субсубаналитичких (седмоцифрених) конта, на којима би се пратиле све пословне промене по свакој врсти биолошких средстава. Пословне промене које се односе на промену вредности култивисане имовине, без обзира на то да ли се ради о повећању или смањењу те вредности, не утичу на висину утврђеног резултата пословања, већ се евидентирају на одговарајућим контима класе 000000

КРАТКЕ ТЕМЕ: Опорезивање прихода физичког лица у угоститељским објектима домаће радиности и сеоском туристичком домаћинству, као и од давања у закуп стана или другог простора за смештај до 30 дана

Чланом 84б. Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС”, бр. 24/01, 80/02, 80/02 – др. закон, 135/04, 62/06, 65/06 – исправка, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11 – УС, 93/12, 114/12 – УС, 47/13, 48/13 – исправка, 108/13, 57/14, 68/14 – др. закон, 112/15, 113/17 и 95/18 – даље: Закон) дефинисано је да се приходима од угоститељских услуга сматрају приходи које физичко лице, сагласно законима којима се уређују угоститељство и туризам, оствари од пружања угоститељских услуга у угоститељском објекту домаће радиности и објекту сеоског туристичког домаћинства. То су приходи остварени од услуга смештаја у угоститељском објекту домаће радиности и објекту сеоског туристичког домаћинства у периоду до 30 дана. Ближи услови, критеријуми и елементи за опорезивање прихода, прописани су Правилником о условима, критеријумима и елементима

за опорезивање прихода по основу пружања угоститељских услуга („Сл. гласник РС”, бр. 45/2019 – даље: Правилник), који је ступио на снагу 29. јуна 2019. године, а примењује се од 1. јула 2019. године. У тексту су истакнуте најважније одредбе Правилника.

ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

ЕБИТДА – могућности мерења и критике

Показатељ ЕБИТДА потребно је користити опрезно и са пажњом, уважавајући све аргументе за и против његове употребе, који су дати у овом чланку.

ПРИВРЕДНА СТАТИСТИКА

На крају издања налази се:

- Извод из актуелних мишљења Министарства финансија;
- Календар пореских и других обавеза за септембар 2019. године.

ПС

Електронско издање ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

ПРОПИСИ.НЕТ је електронско издање које се налази на интернет страници www.propisi.net и садржи преко 250.000 докумената: прописе, судску праксу, службена мишљења надлежних министарстава, моделе уговора и обрасце из свих области, као и коментаре прописа врхунских стручњака, при чему су сва наведена документа међусобно повезана.

ЗАШТО СЕ ПРЕТПЛАТИТИ БАШ НА ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ?

- Зато што је прегледан и једноставан и не захтева никакву специјалну обуку за коришћење (*user friendly*).
- Зато што је могућ приступ неограниченом броју докумената у току претплате.
- Зато што има највећи број прописа, примера судске праксе, правних мишљења, модела и других докумената.
- Зато што има претраживач који даје прецизно сортиране и брзе резултате претраге.
- Зато што се документа – прописи и др. – могу претраживати путем одговарајућих скраћеница и синонима који се у правној пракси често користе.
- Зато што је једини на тржишту који аутоматски бележи најпрегледаније документе сваког претплатника и издваја их на почетној страни.
- Зато што има мејл-сервис који омогућава претплатницима да о новим прописима, примерима из судске праксе, правним мишљењима и стручним коментарима, као и другим документима из области које сами изаберу, буду информисани путем мејла истог дана кад су објављени у бази.
- Зато што ради са било ког рачунара на интернету, без икакве инсталације, а подржава рад и у интранет окружењу.
- Зато што је увек ажуран (не захтева ажурирање од стране претплатника).
- Зато што су текстови докумената и интерфејс доступни на ћирилици или латиници.
- Зато што једним кликом могу да се ископирају текстови у *Word* или *PDF* формату.
- Зато што има најсвеобухватнију и највећу базу судске праксе, са разгранатом структуром по одговарајућим правним гранама и правним институтима.
- Зато што се из текста прописа једним кликом приступа повезаним документима.
- Зато што се приликом претраживања појмова нуде могући резултати.

За препоруке и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Новине које доноси нови Закон о трговини

Нови Закон о трговини („Сл. гласник РС”, бр. 52/2019 – даље: Нови закон) побољшао је многе чланове у односу на стари Закон о трговини („Сл. гласник РС”, бр. 53/2010, 10/2013 и 44/2018 – други закон – даље: Стари закон) у том смислу да их је учинио разумљивијим и увео нове појмове који нису постојали у Старом закону, као и што је побољшао постојећу терминологију и дефиниције, а урађена је и нова систематика и подела врста трговине, све у циљу смањења правне несигурности због недоречености и неодређености. У наставку су издвојене неке новости.

Даљинска продаја

Новим законом најпре је направљена нова подела трговине, која је усклађена са правима и обавезама у Закону о заштити потрошача. У складу са тим, чланом 17. Новог закона детаљније је уређено питање даљинске продаје.

Даљинска трговина захтева посебну регулацију, с обзиром на то да је реч о трговини у којој купац није у прилици да „лицем у лице” преговара са трговцем и не може да сагледа понуду у реалном простору и времену. Имајући у виду да је Законом о заштити потрошача у потпуности транспонована Директива 97/7/EЗ о заштити потрошача код склапања уговора о продаји на даљину, одредбама у члану 17. дефинише се даљинска трговина у смислу услова које треба да испуне лица која се баве овим начином трговине. Сва лица која обављају даљинску трговину у Републици Србији морају да поштују правила овог и других закона која се односе на трговину. Интернет, као савремено средство комуникације, представља велики проблем за надзорне органе, а нарочито чињеница да се велики део сиве економије обавља преко интернета. Из тих разлога од суштинског значаја је да се одреди шта се сматра обављањем даљинске трговине у Републици Србији и који су то пресудни критеријум који се уважавају приликом оцене да ли је даљинска трговина усмерена на потрошаче из Србије. Стога су ставом 6. члана 17. Новог закона постављени услови који одређују када се сматра да је даљинска трговина усмерена на потрошаче у Србији и то нарочито ако се:

- користи језик у употреби у Републици Србији или истичу цене у динарима и
 - нуди испоруку робе на територији Републике.
- Брз технолошки напредак и све већа употреба технологија стварају услове за стално унапређење пословања и увођење нових начина обављања трговине. Трговци имају могућност да доставе понуду потенцијалним потрошачима путем различитих средстава комуникација и када је потрошач физички удаљен, односно без његовог непосредног присуства. Продаја путем средстава комуникације на даљину у Закону је дефинисана као даљинска трговина и може да се обавља као:
- електронска трговина
 - и остала даљинска трговина путем других средстава комуникације.

Ставом 3. члана 17. Новог закона дефинисани су најчешћи облици електронске трговине који су препознати као најзаступљенији модели електронског пословања на дигиталном тржишту. Овим ставом Закона нису онемогућени евентуално другачији начини обављања електронске трговине. Посебно су дефинисани следећи облици електронске трговине:

1) Продаја **преко електронске продавнице** трговца који нуди робу/услуге представља основни облик електронске трговине. Трговац на сопственој интернет презентацији има **е-продавницу** (веб-шоп) у којој нуди робу/услуге потрошачима. Потрошач наручује робу директно од трговца, а трговац робу испоручује из свог магацина/складишта.

2) Продаја робе/услуге преко **електронске платформе** која повезује трговце и потрошаче,

који се испоручују искључиво њуштем телекомуникационих, дигиталних или информационо-технолошких уређаја, под условом да се плаћање врши коришћењем њлајшне картице или електронској новца преко пружаоца њлајшних услуга са седиштем у Републици.

Значи, да би се платни промет у Републици Србији у девизама обављао по прописаном основу из члана 34. став 2. тачка 10) Закона о девизном пословању, потребно је да се испуне сви следећи услови:

1. предмет купопродаје могу бити само софтвер и други дигитални производи;
2. купопродаја предмета може да се обавља само на интернету;
3. испорука предмета купопродаје мора бити искључиво путем телекомуникационих, дигиталних или информационо-технолошких уређаја;
4. плаћање у девизама по овом основу може да се изврши само платном картицом или електронским новцем;
5. платна трансакција мора да се обави преко пружаоца платних услуга са седиштем у Републици.

Продајни подстицаји

У Старом закону продајни подстицају били су уопштено дефинисани и то је у примени стварало нејасноће. Члановима од 36. до 38. Новог закона прописани су услови и начин нуђења робе/услуга са нарочитим продајним подстицајима и оглашавање продаје робе са продајним подстицајима.

Осим тога, у пракси се користе различити термини који не обавештавају потрошача на прави начин. Примећено је да се веома често користи реч „распродаја”, која упућује на то да је реч о роби која се више неће продавати или бар не код тог трговца, као и да су цене ниже. Међутим, у кратком року тај исти производ појави се код истог трговца у редовној понуди. То често наводи потрошаче на то да доносе одлуке које иначе не би донели.

Због тога су Новим законом специфицирани облици продаје са сниженом ценом и за сваки од њих дефинисана су посебна правила. Дакле, чланом 37. Новог закона дефинисани су:

- распродаја,
- сезонско снижење и
- акцијска продаја.

У случају продаје робе/услуге са сниженом ценом, трговац, односно пружалац услуге дужан је

да, поред понуде продајног подстицаја, на продајном месту јасно истакне и снижену и претходну цену.

Када је у питању распродаја, трговци су дужни да физички издвоје робу која је предмет распродаје од робе која се продаје под редовним условима. Поред тога, од објављивања распродаје до краја њеног трајања трговац неће смети да наручује и укључује у распродају нове количине робе која је предмет распродаје.

Када су у питању сезонска снижења, реч је и о питању конкурентности домаће трговине у односу на земље у окружењу и то у смислу утврђених рокова сезонских снижења. Због тога је дефинисање периода снижења дато на основу анализе упоредне праксе земаља чланица Европске уније. Након ступања на снагу Новог закона, сезонска снижења, односно продаја робе по сниженој цени након сезоне биће дозвољена највише два пута годишње и то у раздобљу између 25. децембра и 10. јануара и 1. и 15. јула, у трајању од највише 60 дана.

Акцијска продаја је продаја робе/услуге по цени која је нижа од претходне цене те робе/услуге и траје не дуже од 31 дан. Трговац и пружалац услуге који организују акцијску продају са роком важења до три дана не морају да истакну снижену и претходну цену, већ јасно одређење процента снижења.

Хиперпродукција у сфери производње и ограничени ресурси на страни потрошње намећу сталну борбу потрошачима, који смишљају нове начине подстицања продаје. У регулисању различитих облика повећања обима продаје направљена је разлика између унапређења продаје и оглашавања начина унапређења продаје. Унапређење продаје подразумева подстицање продаје на самом месту продаје, односно приликом склапања купопродајног уговора и имајући у виду да се тада доноси коначна одлука о куповини. Осим тога, чланом 38. Новог закона прописано је шта не сме да садржи огласна порука која се односи на продајни подстицај. Овим чланом дефинисан је минимум о коме мора да се води рачуна приликом оглашавања како би потрошач добио прецизну информацију.

Имајући у виду да је овим одредбама ближе уређено оглашавање продајних подстицаја, прелазним и завршним одредбама Новог закона стављен је ван снаге члан 16. Закона о оглашавању („Сл. гласник РС”, број 6/16).

ПС

Новине које од 1. јануара 2020. године доноси Закон о извршењу и обезбеђењу

Народна скупштина Републике Србије донела је Закон изменама и допунама Закона о извршењу и обезбеђењу, који је објављен у „Службеном гласнику РС” број 54/2019 (даље: Измене Закона), ступио је на снагу 3. августа 2019. године, а почиње да се примењује од 1. јануара 2020. године.

Законом о извршењу и обезбеђењу („Сл. гласник РС”, бр. 106/2015, 106/2016 – аутентично тумачење, 113/18 – аутентично тумачење и 54/2019 – даље: Закон) уређује се поступак у коме судови и јавни извршитељи принудно намирују потраживања извршних поверилаца заснована на извршним и веродостојним исправама (извршни поступак), као и поступак обезбеђења потраживања и положај јавних извршитеља.

У наставку је наведено неколико битних законских новина.

1) Једна од најважнијих новина је она која предвиђа да **једина непокретност физичког лица не може да се прода ради намирења потраживања из комуналних и сродних услуга уколико је потраживање мање од 5.000,00 еура** у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења предлога за извршење.

2) Измењена су правила о изузимању од извршења и ограничењима извршења тако што су **значајно увећани прагови зарада, плата и пензија, односно износи који су заштићени од могућности извршења, чиме ће се спречити да извршење угрози основне потребе за живот извршног дужника.**

3) Детаљно је разрађено и појачано начело сразмере, а ове новине имају за циљ спречавање могућности да се уновчава имовина извршног дужника значајне вредности ради намирења богатног или несразмерно мањег износа потраживања извршног повериоца.

4) Пооштрено је и правило о томе ко не може да буде купац у поступку извршења тако што су јавни извршитељи, њихови заменици и помоћни-

ци, као и друга лица запослена код јавног извршитеља, у потпуности изузети од ове могућности, без обзира на то да ли поступају у конкретном предмету или не.

5) Измене Закона пошле су и од задатка да мора да се онемогући мултипликовање трошкова у поступку извршења. Зато су најпре унета два правила која онемогућавају извршне повериоце да наплате трошкове поступка у ситуацији када против истог дужника подносе више предлога за извршење по више различитих основа који су могли истовремено да се намирују или у случају „цепанга” потраживања по основу главнице, камате и трошкова поступка. У свим овим случајевима извршни повериоци своје право могу да остваре у једном извршном поступку, а чак и да то не учине (него намирење остварују у више поступака), имаће право на накнаду трошкова само за један поступак. Осим тога, Измене Закона омогућиће значајно мање трошкове у тзв. буџетским предметима, у којима се као извршни дужник означава Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, односно директни и индиректни буџетски корисници, имајући у виду да је пре предлога за извршење извршни поверилац дужан да о намери подношења предлога за извршење писменим путем обавести Министарство финансија најмање 30 дана пре подношења предлога за извршење, чиме ће се продужити могућност за добровољно намирење обавезе. Такође, смањење трошкова у овим предметима огледаће се и у смањењу накнада за јавне извршитеље и то кроз измене Јавноизвршитељске тарифе.

6) Посебна пажња посвећена је решавању проблема који постоје у погледу јавних надмета-

Рачуноводство пољопривредне делатности

Пољопривредна делатност има одређене специфичности у односу на друге врсте делатности, које се односе на биолошке трансформације, односно признавање нових биолошких средстава и прираста тих средстава, као и на стварање пољопривредних производа. У чланку су објашњена општа правила рачуноводственог поступања при утврђивању вредности биолошких средстава и пољопривредних производа, а затим су истакнути примери евидентирања и одмеравања вишегодишњих засада, основног стада, једногодишње биљне производње и једногодишње сточарске производње. Уз то је образложено и рачуноводствено праћење државних давања која представљају важан елемент очувања конкурентности пољопривредне производње, а обрађена је и примена одредби Закона о порезу на додату вредност у пољопривредној делатности.

Увод

У члану 2. Закона о пољопривреди и руралном развоју („Сл. гласник РС”, бр. 41/2009 и 101/2016 – даље: Закон) појмови који представљају основу за разумевање рачуноводственог обухватања пољопривредне делатности дефинисани су на следећи начин:

1) **пољопривреда** је привредна делатност која обухвата оне делатности које су законом класификоване као пољопривреда;

2) **пољопривредна производња** је процес производње биљних и сточарских производа, узгој рибе, пчела, односно други облици пољопривредне производње (гајење печурака, пужева, стакленичка, пластеничка производња, гајење зачинског и лековитог биља и друго) која се обавља на пољопривредном земљишту, као и на другом земљишту или грађевинској целини која се налази на територији Републике Србије;

3) **пољопривредни производи** су примарни производи и производи првог степена њихове прераде настали у пољопривредној производњи;

4) **пољопривредно газдинство** је производна јединица на којој привредно друштво, земљорадничка задруга, установа или друго правно лице, предузетник или пољопривредник обавља пољопривредну производњу;

5) **породично пољопривредно газдинство** је пољопривредно газдинство на којем физичко лице – пољопривредник, заједно са члановима свог домаћинства, обавља пољопривредну производњу;

6) **носилац породичног пољопривредног газдинства** јесте физичко лице – пољопривредник и предузетник – које обавља пољопривредну производњу, а уписано је у Регистар пољопривредних газдинстава као носилац породичног пољопривредног газдинства;

7) **члан породичног пољопривредног домаћинства** јесте пунолетни члан истог домаћинства који се стално или повремено бави радом на газдинству и уписан је у Регистар пољопривредних газдинстава као члан породичног пољопривредног газдинства на основу изјаве да је члан, односно малолетни члан истог газдинства на основу изјаве родитеља, односно законског старатеља;

8) **пољопривредник** је носилац или члан породичног пољопривредног газдинства који се искључиво бави пољопривредном производњом;

9) **подстицаји** су средства обезбеђена у буџету Републике Србије, као и средства из других извора која се додељују пољопривредним газдинствима и другим лицима, у складу са овим законом, у функцији остваривања циљева пољопривредне политике;

Испоручено	Литара	Износ подстицаја	Исплаћено	Књижење ставом 222/640 на дан:
1. 1 – 31. 3. 2019.	90.000	630.000	15. 4. 2019.	31. 3. 2019.
1. 4 – 30. 6. 2019.	80.000	560.000	20. 7. 2019.	30. 6. 2019.
1. 7 – 30. 9. 2019.	85.000	595.000	11. 11. 2019.	30. 9. 2019.
1. 10 – 31. 12. 2019.	95.000	665.000	15. 2. 2020.	31. 12. 2019.
Укупно	350.000	2.450.000		

Пример: Условљени подстицај

Предузеће Рогоња д. о. о. бави се узгојем бикова товних раса. Почетком 2019. године набавило је 5 нових грла.

У складу са Правилником о подстицајима за инвестиције у физичку имовину пољопривредног газдинства за набавку квалитетних приплодних грла за унапређење примарне сточарске пољопривредне производње („Сл. гласник РС”, бр. 48/2018 и 29/2019) поднео је 15. јула 2019. године захтев за подстицај.

У децембру исте године исплаћен је подстицај у висини од 625.000 динара (125.000 динара по грлу). Рогоња је дужан да набављене бикове, који су предмет подстицаја, не отуђи, као и да их наменски користи за даљу репродукцију на свом пољопривредном газдинству најмање три године од дана набавке.

Књижење у 2019. години:

Ред. бр.	Конто	Опис	Дуг.	Потр.
1.	241	Текући рачун	625.000	
	495	Одложени приход и примљене донације		625.000
- признавање примљеног подстицаја				

Књижење након истека услова из подстицаја (након 3 године од набавке грла – у 2022. години):

Ред. бр.	Конто	Опис	Дуг.	Потр.
1.	495	Одложени приход и примљене донације	625.000	
	641	Приходи од условљених донација		625.000
- признавање прихода од примљеног условљеног подстицаја				

ПС

ИНГ-ПРО САВЕТОВАЊА

ИНГ-ПРО организује скупове, саветовања, семинаре и обуке с правном и финансијском тематиком, представљајући прописе који су не само актуелни већ су и у најширој примени у оквиру законодавства Републике Србије. Овакав вид организације постао је неизбежан начин упознавања с бројним недоумицама и проблемима у пракси, али и пут ка њиховом бржем и успешнијем превазилажењу како би се омогућила сврсисходна примена прописа.

Предавачи су врсни и посвећени стручњаци који настоје да подстакну учеснике на промишљање најделотворнијег начина за превазилажење немалих проблема и повећање ефикасности из области које су тема саветовања.

Саветовања се одржавају у пријатном амбијенту, у технички потпуно опремљеним салама, са паузама за кафу и ручак.

На нашим интернет странама www.propisi.net, www.legeartis.rs и www.poslovnisavetnik.net увек се можете информисати о актуелним саветовањима и, уколико сте заинтересовани, попунити електронску пријаву.

За препоруке и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Рачуноводство електронске трговине робом

Продаја робе путем интернета све је значајнији облик продаје на даљину. Предност електронске трговине огледа се у томе што је понуда робе, наручивање и плаћање у потпуности аутоматизовано и за грађане представља „куповање из кућне фотеље”. Да би могла да се обавља електронска трговина, потребно је поштовати прописе из области регистрације делатности, заштите потрошача и слично. Иако је електронска трговина према одредбама Закона о трговини облик обављања трговине на мало, преко интернета је могућа и продаја између правних лица. С обзиром на специфичности електронске трговине у односу на класичну трговину, неопходно је обавити исправно рачуноводствено праћење електронске трговине.

Увод

Новим Законом о трговини („Сл. гласник РС”, бр. 52/2019 – даље: Закон), који је ступио на снагу 30. јула 2019. године, направљена је нова подела трговине, која је усклађена са правима и обавезама у Закону о заштити потрошача. У складу са тим, чланом 17. Закона детаљније је уређено питање даљинске продаје.

Даљинска трговина захтева посебну регулацију, с обзиром на то да је реч о трговини у којој купац није у прилици да „лицем у лице” преговара са трговцем и не може да сагледа понуду у реалном простору и времену. Имајући у виду да је Законом о заштити потрошача у потпуности транспонована Директива 97/7/ЕЗ о заштити потрошача код склапања уговора о продаји на даљину, одредбама у члану 17. дефинише се даљинска трговина у смислу услова које треба да испуне лица која се баве овим начином трговине. Сва лица која обављају даљинску трговину у Републици Србији морају да поштују правила овог и других закона која се односе на трговину. Интернет, као савремено средство комуникације, представља велики проблем за надзорне органе, а нарочито чињеница да се велики део сиве економије обавља преко интернета. Из тих разлога од суштинског значаја је да се одреди шта се сматра обављањем даљинске трговине у Републици Србији и који су то пресудни критеријум који се

уважавају приликом оцене да ли је даљинска трговина усмерена на потрошаче из Србије.

Стога су ставом 6. члана 17. Новог закона постављени услови који одређују када се сматра да је даљинска трговина усмерена на потрошаче у Србији и то нарочито ако се:

- користи језик у употреби у Републици Србији или истичу цене у динарима и
- нуди испоруку робе на територији Републике.

Брз технолошки напредак и све већа употреба технологија стварају услове за стално унапређење пословања и увођење нових начина обављања трговине. Трговци имају могућност да доставе понуду потенцијалним потрошачима путем различитих средстава комуникација и када је потрошач физички удаљен, односно без његовог непосредног присуства. Продаја путем средстава комуникације на даљину у Закону је дефинисана као даљинска трговина и може да се обавља као:

- електронска трговина
- и остала даљинска трговина путем других средстава комуникације.

Ставом 3. члана 17. Новог закона дефинисани су најчешћи облици електронске трговине који су препознати као најзаступљенији модели електронског пословања на дигиталном тржишту. Овим ставом Закона нису онемогућени евентуално другачији начини обављања електронске трговине. Посебно су дефинисани следећи облици електронске трговине:

Пример: Електронска трговина када трговац из истог магацина врши продају на мало и велико

Стање робе у магацину је 5.000.000 динара, од чега је укалкулисана разлика у цени 2.000.000 динара.

Крајњи купац – потрошач купио је преко е-продавнице робу у вредности од 12.000 динара, а плаћање ће извршити поузећем. Набавна вредност робе је 6.000 динара, разлика у цени 4.000 динара, а укалкулисани ПДВ 2.000 динара.

Књижење:

Ред. бр.	Конто	Опис	Дуг.	Потр.
ПС	1310	Роба у магацину	5.000.000	
	1319	Разлика у цени робе у магацину		2.000.000
- за почетно стање робе у магацину				
1.	1340	Роба у промету на мало	12.000	
	1319	Разлика у цени робе у магацину	4.000	
	1310	Роба у магацину		10.000
	1349	Разлика у цени робе у промету на мало		4.000
	1341	Укалкулисани ПДВ у промету на мало		2.000
- за пренос робе из магацина у малопродату				
2.	204	Купци у земљи	12.000,00	
	604	Приходи од продаје робе на домаћем тржишту		10.000,00
	470	Обавезе за ПДВ по издатим фактурама по општој стопи (осим примљених аванса)		2.000,00
- за продају робе				
2а	228	Остала краткорочна потраживања	12.000,00	
	204	Купци у земљи		12.000,00
- за приказивање од курирске службе – по основу најлаше од кукца				
3.	501	Набавна вредност продате робе	6.000	
	1349	Разлика у цени робе у промету на мало	4.000	
	1341	Укалкулисани ПДВ у промету на мало	2.000	
	1340	Роба у промету на мало		12.000
- за раздужење е-продавнице				

Раздужење магацина

Књижење код Електрона:

Ред. бр.	Конто	Опис	Дуг.	Потр.
1.	439	Остале обавезе из пословања		1.480,00
	604	Приходи од продаје на домаћем тржишту		-1.233,33
	470	Обавезе за ПДВ по издатим фактурама по општој стопи (осим примљених аванса)		-246,67
	134	Роба у промету на мало		-1.300,00
	501	Набавна вредност продате робе	- 500,00	
	1341	Укалкулисани ПДВ у промету на мало	- 216,67	
	1349	Разлика у цени робе у промету на мало	- 583,33	
- за повраћај робе				
2.	439	Остале обавезе из пословања	1.480,00	
	241	Текући (пословни) рачун		1.480,00
- за повраћај новца кукцу				

Закључак

Електронска трговина све је значајнији облик продаје на даљину. Њена предност огледа се у томе што су понуда робе, наручивање и плаћање у потпуности аутоматизовани. Трошкови продаје за трговца могу бити знатно мањи у односу на класичну продају робе из малопродајног објекта или неке друге облике продаје робе изван продајног објекта. Електронска трговина представља вид интернет продаје робе, којом роба може да се понуди (и прода) крајњим потрошачима или другим правним лицима у земљи и иностранству.

ПС

Евидентирање повраћаја робе

Када купац у прописаном року од 14 дана продавцу достави изјаву о одустајању од куповине и на тај начин одустане од куповине производа, дужан је да продавцу врати те производе, а трговац је дужан да му најкасније у року од 14 дана од пријема изјаве врати уплаћени новац који је примио, укључујући и трошкове испоруке. Купац

Основне карактеристике култивисане имовине према Контном плану за буџетски систем

У погледу култивисане имовине треба разликовати потрошна добра, као производе који се добијају од биолошких средстава, од основног стада и вишегодишњих засада, под којима се подразумевају биолошка средства за репродукцију. Приликом рачуноводственог обухватања потребно је да се отвори више субсубаналитичких (седмоцифрених) конта, на којима би се пратиле све пословне промене по свакој врсти биолошких средстава. Пословне промене које се односе на промену вредности култивисане имовине, без обзира на то да ли се ради о повећању или смањењу те вредности, не утичу на висину утврђеног резултата пословања, већ се евидентирају на одговарајућим контима класе 000000 – Нефинансијска имовина и класе 300000 – Извори капитала, утврђивање резултата пословања и ванбилансна евиденција, при чему треба да одражавају билансну равнотежу конта на наведеним класама.

Увод

На основу члана 10. Правилника о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем („Сл. гласник РС” бр. 16/2016 ... 33/2019 – даље: Правилник о Контном плану) у оквиру класе 000000 – Нефинансијска имовина прописана је **група конта 012000 – Култивисана имовина**. Ова група обухвата само један синтетички конто 012100 – Култивисана имовина, који има исти назив као и група конта којој припада. У одредби се прописује да овај синтетички конто садржи аналитички конто на којем се књижи култивисана имовина. О самој садржини конта не каже се апсолутно ништа. Међутим, у Контном плану (прилог 2) уочава се да култивисана имовина, поред истог назива групе конта, синтетичког конта и аналитичког конта, садржи и субаналитичка конта, и то:

- 012111 – Основно стадо,
- 012112 – Вишегодишњи засади,
- 012117 – Добити које су резултат промене вредности култивисане имовине,
- 012118 – Друге промене у обиму култивисане имовине и

- 012119 – Исправка вредности култивисане имовине.

На основу претходно изнетог сматрамо да је о култивисаној имовини недовољно речено, пре свега због изостављања садржине конта и њихове специфичности у односу на другу врсту нематеријалне имовине. Та специфичност огледа се у **трансформацији биолошких средстава**, што није карактеристично за другу нематеријалну имовину у сталним средствима. Биолошка трансформација, сагласно **МРС ЈС 27 – Пољопривреда**, обухвата процес раста, промене особина, производњу и репродукцију, који доводе до квалитативних и квантитативних промена на биолошком средству. Због тога сматрамо да би било веома умесно и корисно да се при следећим изменама и допунама Правилника о Контном плану имају у виду и одредбе Међународних рачуноводствених стандарда за јавни сектор, а нарочито МРС ЈС 27 – Пољопривреда. Садржина конта за основно стадо и вишегодишње засаде у следећим изменама и допунама Правилника о Контном плану требало би да има исти полазни основ какав је дат за привреду Правилником о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за

Коментар:

1. Под првим ставом књижења извршено је претходно из категорије вишегодишњих засада у припреми (јабуке и брескве) у категорију вишегодишњих засада у функцији (за обе врсте воћа). Сходно томе, извршено је прекњижавање и у изворима капитала у погледу култивисане имовине.
2. Приликом књижења пословне промене у вези са осушеним стаблима брескви смањена је вредност извора капитала на субаналитичком конту 311121-4 – Култивисана имовина – брескве, тако да тај конто дугује, а потражује субаналитички конто 012112-4 – Култивисана имовина – брескве, чиме је обезбеђена билансна равнотежа између нефинансијске имовине и њених извора.
3. Под трећим ставом прокњижена је пословна промена у вези са прирастом вишегодишњег засада код јабука и код брескви, тако да дугују одговарајућа субсубаналитичка конта у оквиру субаналитичког конта 012118 – Друге промене у обиму култивисане имовине, а потражују одговарајућа субсубаналитичка конта у оквиру субаналитичког конта 341141 – Друге промене у обиму култивисане имовине. Иначе, поменута конта у класи 0 – Нефинансијска имовина и у категорији 340000 – Друге промене у обиму затварају се и преносе на редовна конта нефинансијске имовине и њених извора приликом отварања почетног стања наредне пословне године.
4. Када је у питању ова пословна промена, приказана су два става за књижење. Први став је да се прикаже набављена нефинансијска имовина тако да она дугује (конта 012112-2 и 014111), а одобрена су такође два конта у изворима нефинансијске имовине (311121-2 и 311113). Код другог става за књижење по добитку фактуре добављача терећени су издаци за нефинансијску имовину (конта 514121-2 и 514111), а одобрена је фактура добављача. С обзиром на то да не постоји право на одбитак претходног пореза на додатну вредност, повећана је набавна вредност купљене плантаже крушака. Дакле, укупна набавна вредност идентична је издацима за нефинансијску имовину у вези са вишегодишњим засадама – купљеном плантажом крушака и купљеним пољопривредним земљиштем на ком је подигнута плантажа крушака.
5. Ова пословна промена је у вези са извршеним плаћањем фактуре добављачу. Када фактура добављача не би била плаћена до краја обрачунског

периода за који се састављају финансијски извештаји, због свођења на готовинску основу треба извршити прекњижавање издатака за нефинансијску имовину на одговарајућа конта активних временских разграничења.

Закључак

Сумирајући претходно изнето о основним карактеристикама култивисане имовине, са становишта Правилника о Контном плану може да се констатује следеће:

1. Правилник о Контном плану није прописао не само садржину конта култивисане имовине него и многих других конта, па би било целисходно да Комисија за примену међународних рачуноводствених стандарда за јавни сектор, сходно члану 75а. т. 3) Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС”, бр. 54/2009 ... 31/2019), припреми и предложи за усвајање допуну Правилника о Контном плану, који би обухватао садржину конта, њихову природу и намену и када се користе.
2. У погледу култивисане имовине (биолошких средстава) треба разликовати **потрошна добра**, као производе који се добијају од биолошких средстава, од **основног стада и вишегодишњих засада**, под којима се подразумевају биолошка средства за репродукцију.
3. Потребно је да се отвори више субсубаналитичких (седмоцифрених) конта, на којима би се пратиле све пословне промене по свакој врсти биолошких средстава.
4. Пословне промене које се односе на промену вредности култивисане имовине, без обзира на то да ли се ради о повећању или смањењу те вредности, **не утичу на висину** утврђеног резултата пословања, већ се евидентирају на одговарајућим контима класе 000000 – Нефинансијска имовина и класе 300000 – Извори капитала, утврђивање резултата пословања и ванбилансна евиденција, при чему треба да одражавају билансну равнотежу конта на наведеним класама.
5. Да би све промене на култивисаној имовини могле ажурно и прегледно да се прате, неопходно је да се устроји помоћна евиденција у складу са одредбама члана 10. Правилника о Контном плану. То се нарочито односи на евиденцију утрошених залиха хране која се односи на храњење животиња и утврђивања њиховог прираста, као и на храњење животиња ради узгоја у тову.

ПС

Контролна листа Буџетске инспекције

У овом тексту објашњена је контролна листа Буџетске инспекције Министарства финансија – Контролна листа материјално-финансијског пословања и наменског и законитог коришћења средстава, КЛ-001-03/01.

Увод

Обавеза израде Контролне листе прописана је одредбама члана 14. ст. 1. и 4. Закона о инспекцијском надзору („Сл. гласник РС”, бр. 36/15, 44/18 – др. закон, 95/18), којима је прописано да је инспекција дужна да сачини контролне листе из своје области инспекцијског надзора, као и да их објави на својој интернет страници и примењује у поступку редовног инспекцијског надзора и мешовитог инспекцијског надзора у делу који се односи на редован надзор, као и у инспекцијском надзору на државној граници који се обавља редовно.

У поступку ванредног инспекцијског надзора инспекција може да користи контролне листе када то одговара природи, предмету и обухвату ванредног надзора.

Поступајући у границама предмета инспекцијског надзора из налога за инспекцијски надзор, **инспектор предузима оне провере и друге радње које су садржане у контролној листи.**

Друге провере и радње на које је овлашћен инспектор може да предузме ако у току надзора утврди да је неопходно да се оне предузму ради потпуног утврђивања чињеничног стања и законитог и безбедног пословања и поступања, и то када су те провере и радње у блиској вези са питањима из контролне листе, што уноси у записник о инспекцијском надзору.

Ако утврди да преко тога постоји незаконитост која захтева да се, сагласно делокругу инспекције, предузму хитне мере ради спречавања или отклањања непосредне опасности по законом и другим прописом заштићена добра, права и интересе, односно да постоји ризик ван контролне листе који је висок или критичан – **инспектор покреће ванредан инспекцијски надзор.**

По потреби, а најмање два пута годишње инспекција преиспитује садржину контролне листе и, ако утврди да је то оправдано, мења је и допуњава.

Надзирани субјекат може да достави инспекцији извештај о самопровери испуњености захтева из контролне листе и самопроцени ризика, које је спровео сагласно садржини контролне листе и правилима о процени ризика. Уз овај извештај, надзирани субјекат инспекцији прилаже и одговарајућу документацију, односно други материјал (фотографије и др.) којим се поткрепљују налази из извештаја. Инспекција може да достави контролну листу надзираном субјекту и да затражи од њега да сачини и инспекцији достави извештај о самопровери испуњености захтева из контролне листе и самопроцени ризика.

Функција Буџетске инспекције прописана је Законом о буџетском систему, а то је инспекцијска контрола примене закона у области материјално-финансијског пословања и наменског и законитог коришћења средстава корисника буџетских средстава, организација, предузећа, правних лица и других субјеката из чл. 84. и 85. Закона о буџетском систему (правна лица и други субјекти којима су директно или индиректно дозначена буџетска средства за одређену намену, правна лица и други субјекти који су учесници у послу који је предмет контроле и субјекти који користе буџетска средства по основу задуживања, субвенција, остале државне помоћи у било ком облику, донација, дотација и др.).

Инспекцијска контрола врши се на основу налога за контролу у којем је одређен предмет контроле.

сет дана од дана додељивања приступног налога за електронску базу података Регистра.

- Јединствена пријава подноси се најкасније пре ступања запосленог и другог радно ангажованог лица на рад, односно у року од три радна дана од дана почетка обављања делатности, односно од дана престанка запослења, престанка обављања послова или обављања делатности, односно од дана настале промене у току осигурања.
- Подаци о обвезницима доприноса за обавезно социјално осигурање, осигураницима и осигураним лицима уносе се на основу одговарајућих доказа у Централни регистар обавезног социјалног осигурања.

Контролне листе које се користе зависно од предмета и обухвата контроле

Поред контролне листе КЛ-001-03/01, објављене су и контролне листе које се користе зависно од предмета и обухвата контроле, и то:

- Буџетски систем,
- Централни регистар обавезног социјалног осигурања,
- Финансијска дисциплина – ЦРФ,
- Финансијска дисциплина – РИНО,
- Финансирање безбедности саобраћаја,
- Јавне набавке,
- Јавно-приватно партнерство и концесије,
- Максимална зарада у јавном сектору,
- Основи система образовања и васпитања,
- Планирање и извршавање буџета за 2015. годину,
- Планирање и извршавање буџета за 2016. годину,
- Планирање и извршавање буџета за 2017. годину,

- Планирање и извршавање буџета за 2018. годину,
- Планирање и извршавање буџета за 2019. годину,
- Плате, накнаде и друга примања у државним органима, јединицама локалне самоуправе, јавним службама и организацијама обавезног социјалног осигурања,
- Плате, накнаде и друга примања државних службеника и намештеника,
- Привремено умањивање плата, односно зарада и других примања,
- Рационализација броја запослених у јавном сектору и забрана запошљавања,
- Спорт,
- Ученички и студентски стандард,
- Високо образовање,
- Закуп ствари у јавној својини.

Резиме

У Контролној листи материјално-финансијског пословања и наменског и законитог коришћења средстава, КЛ-001-03/01, одређена су питања која се односе на контролу материјално-финансијског пословања и наменског и законитог коришћења средстава, која ће Буџетска инспекција Министарства финансија проверавати у поступку контроле.

Поступајући у границама предмета контроле инспектор проверава примену прописа који су наведени у контролној листи.

Међутим, с обзиром на функцију Буџетске инспекције Министарства финансија, буџетски инспектор дужан је да, ради потпуног и правилног утврђивања чињеничног стања и правилне оценое доказа, уколико утврди да је то неопходно, проверава и оне радње за које нису дата питања у контролној листи.

ПС

ИНГ-ПРО

Ревизорски одбори

Образовање ревизорских одбора у јавним предузећима, како у привредном и социјалном тако и у буџетском смислу, представља нову вишу фазу успостављања квалитетнијег, потпунијег и ефикаснијег система финансијског управљања и контроле и функције интерне ревизије, што ће допринети бољем управљању и руковођењу у тим јавним предузећима, чиме се унапређује и њихово пословање у складу са принципима економичности, ефикасности и ефективности, при чему корист вишеструко превазилази трошкове.

Увод

Република Србија је Законом о буџетском систему прописала обавезу свих корисника јавних средстава да успоставе финансијско управљање и контролу.

Финансијско управљање и контрола спроводи се политикама, процедурама и активностима са задатком да се обезбеди разумно уверавање да ће корисник јавних средстава своје циљеве остварити кроз:

1. пословање у складу са прописима, унутрашњим актима и уговорима;
2. реалност и интегритет финансијских и пословних извештаја;
3. економично, ефикасно и ефективно коришћење средстава;
4. заштиту средстава и података (информација).

Финансијско управљање и контрола обухвата следеће елементе (COSO модел):

1. контролно окружење;
2. управљање ризицима;
3. контролне активности;
4. информисање и комуникације;
5. праћење и процену система.

Интерна ревизија има кључну улогу у примени петог елемента COSO модела, односно у праћењу и процени финансијског управљања и контроле.

У складу са Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање интерне ревизије у јавном сектору („Сл. гласник РС”, бр. 99/2011 и 106/2013 – даље: Правилник), корисници јавних средстава успостављају интерну ревизију на три начина:

1. организовањем посебне функционално независне организационе јединице интерне ревизије,
2. организовањем заједничке јединице за интерну ревизију на предлог два или више корисника јавних средстава, уз претходну сагласност Централне јединице за хармонизацију Министарства финансија, или
3. обављањем интерне ревизије од стране јединице интерне ревизије другог корисника на основу споразума, уз претходну сагласност Централне јединице за хармонизацију Министарства финансија.

Посебна функционално независна јединица интерне ревизије успоставља се код корисника јавних средстава који имају више од 250 запослених. Закон о буџетском систему прописује да су корисници јавних средстава јавна предузећа чији је оснивач јединица локалне самоуправе.

За успостављање, одржавање и редовно ажурирање система финансијског управљања и контроле одговоран је руководиоца корисника јавних средстава, који је такође одговоран за успостављање и обезбеђивање услова за адекватно функционисање интерне ревизије у складу са законом којим се уређује буџетски систем.

Руководилац корисника јавних средстава може да образује ревизорски одбор као саветодавно тело за област интерне контроле и интерне ревизије.

Ревизорски одбори се образују како би се обезбедило управљање ризицима који прате пословне процесе јавних предузећа, коришћење јавних средстава за строго дефинисане намене, спровођење пословања у складу са прописима, општим и интерним актима и уговорима, исти-

образложеног предлога за отказ уговора са ревизором предузећа;

- вршење надзора над поступком ревизије, укључујући и одређивање кључних питања која треба да буду предмет ревизије, као и провера независности и објективности ревизора;
- обављање и других послова из домена ревизије које јој повери надзорни одбор.

Ревизорски одбор не обавља послове организационих целина чији су послови прописани статутом и интерним актима о унутрашњој организацији и систематизацији послова јавног предузећа. Ревизорски одбор не може да одлучује о питањима из надлежности надзорног одбора. Ови захтеви засновани су на принципима управљачке одговорности и корпоративног управљања.

Састав, критеријуми за избор чланова и поступак образовања ревизорских одбора

Одредбом члана 55. Закона о јавним предузећима прописано је да јавно предузеће које је

основала Република Србија има комисију за ревизију, која има три члана које именује надзорни одбор, затим да је један (независни) члан надзорног одбора председник комисије за ревизију, као и да чланови комисије за ревизију морају да испуне услове из члана 19. тачке 1) и 2) Закона, који за независног члана надзорног одбора јавног предузећа прописује услове да није био ангажован у вршењу ревизије финансијских извештаја предузећа у последњих пет година и да није члан политичке странке.

Сви чланови ревизорског одбора у раду поштују етичка начела, правила понашања и професионалне стандарде (ISA и IIA) којима се обезбеђује интегритет, поштење, независност, објективност и непристрасност, затим политичку неутралност, спречавање сукоба интереса, поверљивост информација, компетентност и професионално понашање, што су захтеви прописани Међународним стандардима ревизије и Међународним стандардима за професионалну праксу интерне ревизије. Чланови ревизорских одбора одлучују независно и самостално и бирају се на период од четири године.

ПС

дипл. екон. Тања Ђелкапић, млађи саветник у Министарству финансија

Порески третман субвенција, подстицаја и новчаних средстава названих субвенцијама са аспекта примене прописа којима се уређује порез на додату вредност

Ако новчана средства (субвенције) која се додељују обвезнику ПДВ-а представљају накнаду или део накнаде за промет добара или услуга који врши овај обвезник ПДВ-а даваоцу тих средстава или другом лицу, онда постоји обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ-а. Међутим, ако предметна новчана средства (субвенције) не представљају накнаду или део накнаде за промет добара и услуга који врши обвезник ПДВ-а – прималац новчаних средстава, ПДВ се не обрачунава и не плаћа. Са аспекта Закона о ПДВ-у није од утицаја то да ли се добијена новчана средства називају субвенцијама, подстицајима или неким трећим именом, већ да ли се добијена новчана средства сматрају накнадом за промет добара, односно услуга.

Увод

Према Закону о буџетском систему („Сл. гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 – испр., 108/13, 142/14, 68/15 – др. закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18 и 31/19), јавни расходи су, између осталог, и субвенције. Директни корисници буџетских средстава дужни су да министарству надлежном за послове финансија достављају кварталне извештаје о средствима која се у току године са њиховог раздела преносе са групе конта 45 – Субвенције, у складу са чланом 39. Закона о буџету Републике Србије за 2019. годину („Сл. гласник РС”, број 95/18 – даље: Закон о буџету Републике Србије за 2019. годину).

Према Закону о буџету Републике Србије за 2019. годину расподела субвенција за 2019. годину је следећа:

Субвенције по областима	Износ (у дин.)
Субвенције у привреди	17.749.023.000
Субвенције у пољопривреди	41.580.757.000
Субвенције за железницу	14.650.000.000
Субвенције за путеве	9.400.000.000
Субвенције у области туризма	1.270.000.000
Субвенције за културу	3.100.000.000
Остале субвенције	12.536.317.000
Укупно	100.286.097.000

Субвенцијама се, у складу са Законом о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС”, бр. 84/04, 86/04 – исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14 – др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17 и 30/18 – даље: Закон о ПДВ-у), сматрају новчана средства која чине накнаду, односно део накнаде за промет добара или услуга, осим новчаних средстава на име подстицаја у функцији остваривања циљева одређене политике у складу са законом.

Субвенције непосредно повезане са ценом добара или услуга подразумевају све новчане износе, ствари и друге бенефиције (нпр. награде) које прималац добара или услуга или неко друго лице даје као противуслугу или посебну погодност испоручиоцу добара или услуга за одређени промет. Субвенцијом која се урачунава у основицу сматрају се и сва добровољна давања примаоцу (у новцу, стварима или услугама) изнад накнаде за испоручена добра или извршене услуге коју је одредио испоручилац добара или услуга.

У складу са одредбом члана 17. став 1. Закона о ПДВ-у, пореска основица (даље: основица) прили-

– Шумарски факултет у Новом Саду – врши Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде. Према томе, на новчана средства која по том основу добије Шумарски факултет у Новом Саду ПДВ се обрачунава и плаћа.

Поред тога, када се из добијених новчаних средстава врши набавка добара или услуга, испоручилац добара, односно пружалац услуга, ако је обвезник ПДВ-а и ако је реч о промету за који постоји обавеза обрачунавања ПДВ-а, дужан је да за извршени промет обрачуна ПДВ по прописаној пореској стопи и да обрачунати ПДВ плати у складу са Законом о ПДВ-у.

Пример: Порески третман новчаних средстава (названих текућим субвенцијама) која новинско-издавачко предузеће из Сремске Митровице добија из буџета Града Сремске Митровице за реализацију пројекта „Отворено о јавним финансијама Града Сремске Митровице”

Ако новчана средства, названа субвенцијом, која се додељују обвезнику ПДВ-а представљају накнаду или део накнаде за промет добара или услуга који врши овај обвезник ПДВ-а, постоји обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ-а у складу са Законом о ПДВ-у. Међутим, ако **предметна новчана средства не представљају накнаду или део накнаде за промет добара и услуга, односно нису непосредно повезана са ценом добара или услуга чији промет врши обвезник ПДВ-а, ПДВ се не обрачунава и не плаћа.** Према томе, у конкретном случају на новчана средства која новинско-издавачко предузеће – привредно друштво из Сремске Митровице – добија из буџета Града Сремске Митровице за реализацију пројекта „Отворено о јавним финансијама Града Сремске Митровице”, односно за производњу медијских садржаја, ПДВ се обрачунава и плаћа на прописани начин.

Са аспекта Закона о ПДВ-у није од утицаја да ли се добијена новчана средства називају субвенцијама, подстицајима или неким трећим именом, већ да ли се добијена новчана средства сматрају накнадом за промет добара, односно услуга.

Према томе, у случају када добијена новчана средства, названа субвенцијом, по основу уговора о финансирању, односно суфинансирању по својој суштини представљају накнаду за опоре-

живи промет који врши обвезник ПДВ-а, постоји обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ-а.

На новчана средства, названа субвенцијом, која оствари обвезник ПДВ-а, а не сматрају се накнадом за промет добара односно услуга, не постоји обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ-а. Подаци о износу ових новчаних средстава не исказују се у обрасцу ПОПДВ.

Министарство финансија дало је мишљење, бр. 413-00-195 од 9. маја 2018. године, у вези са одређивањем пореског дужника за промет добара и услуга и остваривањем права на одбитак претходног пореза у случају када обвезник ПДВ-а – ЈКП „Београд пут”, на основу уговора закљученог са Градом Београдом – Градском управом Града Београда – Секретаријатом за саобраћај (даље: Град Београд), којим се уређује извођење радова на одржавању улица и општинских путева и уговора о уступању уговора који су закључили Град Београд, ЈКП „Београд пут” и ЈП „Путеви Београда”, чији је предмет уступање права и обавеза Града Београда из наведеног уговора, закљученог са ЈКП „Београд пут”, пријемнику права и обавеза из тог уговора – ЈП „Путеви Београда”, изврши промет добара односно услуга обвезнику ПДВ-а – ЈП „Путеви Београда”, према коме: **Новчана средства названа текућим субвенцијама, која Град Београд преноси обвезнику ПДВ – ЈП „Путеви Београда” на име реализације активности преузетих наведеним уговором о уступању уговора, а које се односе на извођење радова на одржавању улица и општинских путева који су у јавној својини и воде се у условним књижама Града Београда, сматра се накнадом за промет добара, односно услуга који обвезник ПДВ – ЈП „Путеви Београда” врши Граду Београду.** С тим у вези, порески дужник за предметни промет дужан је да обрачуна ПДВ и да обрачунавши ПДВ плаћа у складу са Законом. Ако је у конкретном случају реч о промету добара или услуга из области грађевинарства из члана 10. став 2. тачка 3) Закона, обавезу обрачунавања и плаћања ПДВ на дан настанка пореске обавезе има порески дужник – Град Београд, а ако је реч о промету за који је, у складу са Законом, порески дужник обвезник ПДВ који тај промет врши, тј. обвезник ПДВ – ЈП „Путеви Београда”, порески дужник – ЈП „Путеви Београда” дужан је да, на дан настанка пореске обавезе, обрачуна ПДВ и да обрачунавши ПДВ плаћа у складу са Законом.

Дипл. екон. Стојанка Тошић

Примена Закона о пореском поступку и пореској администрацији – утврђивање пореза

У чланку је обрађена тематика утврђивања пореза, при чему је посебан акценат стављен на методе процене пореске основице и евидентирање износа пореске обавезе од стране Пореске управе.

Увод

Пореске обавезе могу бити утврђене самоопорезивањем (утврђивање пореза обавља обвезник сам) или од стране Пореске управе – доношењем пореског решења у поступку контроле, односно у случајевима када је закон прописао обавезу доношења решења, без обзира на то да ли је предвиђено самоопорезивање.

Пореска управа је орган при Министарству финансија чија је надлежност утврђивање пореза. Пореске обавезе се утврђују издавањем пореског управног акта (решења) којим се утврђује постојање појединачне пореске обавезе одређеном пореском обвезнику применом прописаних пореских стопа на познату пореску основицу. У диспозитиву решења налаже се пореском обвезнику да порез плати по доспећу на прописане уплатне рачуне јавних прихода. Решењем могу бити наложена и споредна пореска давања, која чине трошкови поступка принудне наплате и камата.

Пореско решење је резултат извршене контроле пословања пореског обвезника. На основу извршеног увида у књиговодствене евиденције и поређењем са подацима у поднесеним пореским пријавама констатују се евентуалне неправилности. Порески орган у току поступка користи све расположиве податке: из интерних евиденција и пословних књига, из јавних евиденција или из евиденција других органа (царина, судова, министарстава, Агенције за привредне регистре, јавних бележника и сл.).

Пре окончања поступка лице које води поступак узме писмену изјаву од одговорног лица из друштва у коме врши контролу у вези са околностима и неправилностима утврђеним у поступку контроле, односно у вези са утврђеном пореском обавезом. Странци мора да се пружи прилика да се изјасни о чињеницама које су од значаја за одлучивање у управној ствари сходно чл. 11. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС”, бр. 18/2016 – даље: ЗУП). Без претходног изјашњавања странке може да се одлучи само када је то законом дозвољено.

Изузетно, решење у пореском поступку Пореска управа може да донесе непосредним одлучивањем када су основ за утврђивање пореза евиденције других надлежних органа, без претходног изјашњења странке. Такође, уколико порески обвезник не поднесе пореску пријаву, Пореска управа доноси решење о утврђивању пореза без претходног изјашњења странке о чињеницама које су од значаја за одлучивање.

Ова одредба имаће широку примену када је у питању утврђивање пореза на имовину и пореза на пренос апсолутних права, али и у другим случајевима утврђивања пореза који не представљају изворни приход јединица локалних самоуправа, без обзира на чињеницу да је ова законска измена настала у циљу повећања обухвата обвезника пореза на имовину и остваривања веће ефикасности у повећању прилива од других изворних

Евидентирање износа пореске обавезе

Пореска управа евидентира пореске обавезе за сваког пореског обвезника:

- на основу поднете пореске пријаве, односно измењене пореске пријаве коју је сам порески обвезник сачинио и доставио (електронски или у писаној форми);
- на основу решења донетог по окончању пореске контроле;
- по службеној дужности када пријава није уопште предата или је нетачна и непотпуна;
- када је законом прописано да се решење доноси без обзира на самоопорезивање (такав случај је нпр. када се подноси пријава за годишњи порез на доходак грађана, а тек на основу контроле од стране Пореске управе доноси се решење о коначној пореској обавези по поменутом основу);
- у случају када Пореска управа не доноси решење о утврђивању пореза, већ јавним огласом и објављивањем на својој интернет страни обавештава пореске обвезнике о индексу ревалоризације и дану када, у складу са законом, порез доспева и евидентира ревалоризоване износе.

Пореска управа ће на захтев пореског обвезника у поступку контроле или по службеној дужности извршити исправку пореске обавезе уколико се провером утврди да је грешком евидентиран нетачан износ. Поред исправке основне пореске обавезе, извршиће се корекције и на споредним пореским давањима, која чине камата и трошкови поступка принудне наплате.

Увид у рачуноводствено стање пореских обавеза омогућен је сваком пореском обвезнику преко портала Пореске управе е-Порези. Пореске картице приказују сва задужења по основу књижених пореских пријава које су достављене Пореској управи електронски или у писаној форми. Такође, на свакој пореској картици могу се видети све извршене уплате, обрачунате камате и друга задужења која су настала по другим основима. У пракси се дешавају пропусти да због погрешног позива на број плаћања, уплата и обавеза остану неуезане, па може да се догоди да се добије опомена за нешто што је плаћено, али је грешка настала приликом уноса позива на број плаћања. Међутим, у новије време банке враћају налоге јер им систем онемогућује унос налога који имају пропусте. У сваком случају, препорука је да свако прати своје пореске обавезе и редовно контролише стање преко портала е-Порези.

Уколико стање на пореским картицама покаже да постоје претплате, порески обвезник може да се обрати Пореској управи писаним захтевом за прекњижење више плаћених пореза на уплатне рачуне на којима су исказана стања дуга. О таквом захтеву Пореска управа решава и доноси решење о прекњижењу уколико се утврди да су захтеви основани. Треба нагласити да Пореска управа на основу таквих захтева цени и одлучује да ли ће бити покренут поступак контроле, па тек по налазу контроле може да одобри прекњижења, уколико се констатује да нема неправилности.

Препорука је да се редовно врши увид у стање пореског рачуноводства и да се не запуштају евентуалне обавезе које због сталног обрачуна камате могу постати озбиљно додатно оптерећење. У сваком случају, када су обавезе мање, и вероватноћа покретања пореске контроле значајно је мања него када те исте обавезе постану материјално значајне. Међутим, евидентна је чињеница да Пореска управа у новије време шаље опомене чак и на мање износе неизмирених пореских обавеза.

Привремено утврђивање пореза

Привремено пореско решење Пореска управа ће донети до истека законског рока за доношење пореског решења, ако не може да утврди порез на основу потпуно утврђеног чињеничног стања на основу до тада утврђеног чињеничног стања.

Кад се у поступку одлучује о више питања, а само нека су сазрела за одлучивање, орган само о њима може да донесе делимично решење.

Кад решењем није одлучено о свим питањима, орган на захтев странке или по службеној дужности може да донесе допунско решење о питањима о којима није одлучено.

Ако према околностима случаја треба да се пре окончања поступка привремено уреде спорна питања или односи, доноси се решење које се заснива на чињеницама које су познате у време доношења привременог решења.

Решењем којим се окончава поступак орган укида привремено решење, ако законом није друкчије предвиђено. Рок за доношење овог решења је 3 године од дана доношења привременог решења.

Делимично, допунско и привремено решење у погледу правних средстава и извршења сматрају се самосталним решењима.

ПС

КРАТКЕ ТЕМЕ:

Питања претплатника у вези са исказивањем података у обрасцу ПОПДВ

Извршен је привремени увоз машине ради вршења услуге ремонта. У које поље ПОПДВ обрасца исказујемо вредност извршене услуге?

Одговор:

На основу датих информација закључујемо да је услуга ремонта пружена на територији Србије, али страном лицу. Значи, уколико је страном лице обвезник ПДВ-а у својој земљи, тада се, према члану 12. Закона о ПДВ-у, не исказује ПДВ – место примаоца услуге је иностранство, а уколико се ради о лицу које није обвезник ПДВ-а у својој земљи – обрачунава се и исказује ПДВ.

У пољу 11.1 обрасца ПОПДВ исказује се накнада за промет добара и услуга за који се, у смислу Закона о ПДВ-у, сматра да је извршен у иностранству, тј. ван Републике Србије.

Робу намењену за реекспорт смештамо у царинско складиште и одмах извозимо. У која поља ПОПДВ пријаве треба да евидентирамо фактуру инодобављача, трошкове превоза, осигурања у транспорту и шпедитерске трошкова. Све је ослобођено ПДВ-а.

Одговор:

1. Што се тиче попуњавања ПОПДВ обрасца у случају директног реекспорта и транзита, када роба само прелази преко територије Србије, дакле без смештања у царинско складиште, податак о набавци робе евидентира се у пољу 8д.3, док се податак о испоруци робе исказује у пољу 11.1 ПОПДВ обрасца. Међутим, у случају транзита или индиректног реекспорта, када се роба смешта у царинско складиште, па се потом из складишта поново отпрема у иностранство, набавка робе такође се евидентира у пољу 8д.3, али се податак о промету добара која се отпремају у иностранство исказује у пољу 1.1 ПОПДВ обрасца..

2. Уколико услугу превоза добара које су повезане са увозом добара врши обвезник ПДВ-а, при чему је вредност тих услуга садржана у основици из члана 19. став 2. Закона о ПДВ-у, износ накнаде за услугу превоза добара, која је ослобођена ПДВ-а у складу са чланом 24. став 1. тачка 1) Закона о ПДВ-у, исказује се у пољу 8в.2 обрасца ПОПДВ.

С друге стране, уколико услугу превоза пружа лице из Србије које није обвезник ПДВ-а, накнада се исказује у пољу 8д.2 обрасца ПОПДВ.

Уколико услугу превоза добара пружа страном лице које није обвезник ПДВ-а у Србији, при чему је вредност тих услуга садржана у основици из члана 19. став 2. Закона о ПДВ-у, износ накнаде за услугу превоза добара, која је ослобођена ПДВ-а у складу са чланом 24. став 1. тачка 1) Закона о ПДВ-у, исказује се у пољу 8д.1 обрасца ПОПДВ.

Наведено важи и за остале трошкове који су узети у обзир при царињењу и обрачуну царинског дуга (наведени у ЈЦИ), као што су трошкови осигурања.

3. Податак о износу царине не исказује се посебно у обрасцу ПОПДВ јер има карактер јавног прихода, а не накнаде за услугу у смислу Закона о ПДВ-у.

4. Подаци о износу основице и обрачунатог ПДВ-а из рачуна добављача – обвезника ПДВ-а, за услугу шпедиције исказују се у пољу 8а.2 обрасца ПОПДВ.

Да ли се накнада запосленима за закуп приватног возила у службене сврхе уноси у ПОПДВ образац?

Одговор:

Накнада за коришћење приватног возила у службене сврхе не исказује се у ПОПДВ обрасцу.

Међутим, закуп возила од физичког лица уноси се у поље 8д.2.

Имамо више ситуација када добијамо финансијска одобрења од инодобављача и питање је да ли она иду у ПОПДВ пријаву и то: каса-сконто, бонус на промет, одобрење за разлику у цени (не мења се царинска основица)?

Одговор:

Накнадно одобрени попусти које инодобављач даје по основу плаћања пре рока за добра из увоза, бонус промет и слично не исказује се у обрасцу ПОПДВ, пошто евентуална накнадна промена износа који се плаћа добављачу из иностранства (по основу књижних одобрења или задужења) не подразумева исправку одбитка претходног пореза уколико није спроведен одговарајући царински поступак.

Приликом закупа од физичког лица које није у систему ПДВ-а рачуне телефона и струје директно ми плаћамо. Да ли и у коју позицију ПОПДВ пријаве иду?

Одговор:

Подаци из рачуна за споредне трошкове који гласе на закуподавца – физичко лице које није обвезник ПДВ-а исказују се у пољу 8д.2.

Да ли аванс који је примљен у јулу за извоз који ће се извршити у септембру месецу евидентирамо у пољу 1.7 ПОПДВ обрасца?

Одговор:

Да, под претпоставком да је у поменутом уговору са инокупцем уговорено плаћање пре из-

вршеног извоза и да сте издали авансни рачун у складу са Законом о порезу на додату вредност (Закон о ПДВ-у).

Наиме, подаци о примљеним авансима за било који промет добара и услуга извршен у складу са чланом 24. ЗПДВ-а уносе се у поље 1.7 обрасца ПОПДВ ако је испуњен услов за пореско ослобођење. Ако услов није испуњен, то је онда аванс за промет у Србији, који се исказује у пољу 3.9. Услов за пореско ослобођење за аванс испуњен је ако се поседује уговор којим је предвиђено плаћање пре извршеног извоза и рачун о авансном плаћању издат у складу са Законом о ПДВ-у.

Дакле, обвезник ПДВ-а који у једном пореском периоду наплати аванс за будући промет добара који је ослобођен ПДВ-а са правом на одбитак претходног пореза, под условом да поседује наведени услов за пореско ослобођење наплаћеног аванса, а у истом пореском периоду не отпреми добра са територије Републике, у обрасцу ПОПДВ за порески период у ком је аванс наплатио исказује износ аванса у делу 1, у пољу 1.7. – Накнада или део накнаде наплаћен пре извршеног промета (аванс).

У пореском периоду у ком је обвезник ПДВ-а извршио промет добара и услуга за који је остварио услове за пореско ослобођење у складу са Законом и Правилником, накнаду по коначном рачуну исказује у обрасцу ПОПДВ, у делу 1, у одговарајућем пољу 1.1, 1.2 или 1.3, у укупној динарској противвредности, **без умањења за износ аванса за тај промет** (износ који је био исказан у ПОПДВ за порески период када је аванс примљен у пољу 1.7).

ПС

Електронски часопис ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Електронски часопис Леге Артис – Прописи у пракси налази се на интернет страници www.legeartis.rs, ажурира се свакодневно и користи путем корисничког имена и лозинке.

Сви чланци могу да се претражују на различите начине: по речима у називу или самом чланку, правним областима или ауторима, а дат је и преглед најчитанијих чланака у току месеца. Такође, на једном месту налази се и архива свих бројева од почетка објављивања. Чланци се могу чувати у **PDF** формату, а могу и да се штампају и копирају.

Осим оних које чине штампано издање, у електронском издању налазе су и додатне рубрике: Образовање, Ауторско право, Планирање и изградња и др.

За препоруке и информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Питања претплатника на теме из пореза и ПДВ-а

Примљена услуга од иностраног добављача

Питање:

Од инодобављача примили смо фактуру за услуге посредовања извршене у иностранству и фактуру за одржани семинар такође у иностранству. Да ли је потребно да радимо интерни обрачун ПДВ-а, као резидентно правно лице – обвезник ПДВ-а, прималац тих услуга? Где у образац ПОПДВ треба да унесемо те рачуне?

Одговор:

Посматрано из угла Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС”, бр. 84/2004 ... 30/2018 – даље: Закон о ПДВ-у), за услуге пружене пореском обвезнику местом промета услуга сматра се место у ком прималац услуга има седиште.

У складу са чланом 12. став 3. Закона о ПДВ-у, када **услугу пружа страно лице** које се није евидентирало за обавезу плаћања ПДВ-а у складу са овим законом, **пореским обвезником којем се пружа услуга сматрају се:**

- 1) свако лице које обавља делатност као трајну активност, без обзира на циљ обављања те делатности;
- 2) **правна лица**, државни органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе.

Осим тога, чланом 12. став 4. Закона о ПДВ-у дефинисано је следеће: Ако се **промећу услуга** врши пореском обвезнику, **месћом промеша услуга** **сматра се месћо у којем прималац услуга има седиште** или **свјетску пословну јединицу** ако се **промећу услуга** врши **свјетској пословној јединици** која се не налази у месћу у којем прималац услуга има седиште, односно месћо у којем прималац услуга има пребивалиште или боравиште.

Изузетак од примене опште одредбе дат је у члану 12. став 6. тачка 4) Закона о ПДВ-у:

Изузетно од св. 4. и 5. овог члана, месћом промеша услуга:

- 4) **сматра се месћо где су услуге свјетарно пружене, ако се ради о:**

- (1) **услугама које се односе на присусјествовање културним, уметничким, спорским, научним, образовним, забавним или сличним догађајима** (сајмови, изложбе и др.), укључујући и помоћне услуге у вези са присусјествовањем тим догађајима,
- (2) **услугама организатора догађаја из догађајке** (1) ове тачке, пружених лицу које није порески обвезник,
- (3) **помоћним услугама у вези са превозом**, као што су уговор, исповар, претовар и слично, пружених лицу које није порески обвезник,
- (4) **услугама процене покрећних ствари**, односно радова на покрећним стварима, пружених лицу које није порески обвезник,
- (5) **услугама предаје јела и пића за конзумацију на лицу места**.

Дакле, порески третман примљених услуга од инодобављача за организовање семинара различит је у зависности од тога да ли је семинар био уговорен само за Вас (купца) или се ради о отвореном семинару на који сте се пријавили.

У случају **отвореног семинара** (на који могу да се пријаве сви заинтересовани), место промета услуга је оно место где је семинар одржан. Ако је одржан у иностранству, **промет услуге није предмет** опорезивања ПДВ-ом у складу са чланом 12. став 6. тачка 4) подтачка (1) Закона о ПДВ-у.

Подаци о услугама чије је место промета ван Републике у складу са чланом 12. Закона (нпр. услуга надзора над извођењем грађевинских радова на изградњи објекта који се налази у иностранству, услуга смештаја у хотелу који се налази у иностранству, услуга присуствовања сајмовима у иностранству и др.) уносе се у поље 8д.3 обрасца ПОПДВ.

У супротном, ако је семинар био уговорен само за Ваше потребе, као наручиоца, место промета одређује се на основу општег правила из члана 12. став 4. Закона о ПДВ-у. У случају када је прималац услуге порески обвезник из Србије, место промета је Србија (независно од тога где је семинар фактички реализован), па је промет опорезив ПДВ-ом у складу са општим правилима. Прималац услуге је порески дужник. Мишљења

ПРАВО НА РЕФАКЦИЈУ ПЛАЋЕНЕ АКЦИЗЕ НА ДЕРИВАТЕ НАФТЕ КАДА ЛИЦЕ КУПУЈЕ НАВЕДЕНЕ АКЦИЗНЕ ПРОИЗВОДЕ ОД ЦАРИНСКОГ ОРГАНА КОЈИ СУ ОДУЗЕТИ У ПОСТУПКУ КОНТРОЛЕ, ОДНОСНО У ПОСТУПКУ ПРИНУДНЕ НАПЛАТЕ, А ИСТЕ ИЗВОЗИ

Према одредби члана 6. став 1. Закона о акцизама („Службени гласник РС”, бр. 22/01, 73/01, 80/02, 80/02 – др. закон, 43/03, 72/03, 43/04, 55/04, 135/04, 46/05, 101/05 – др. закон, 61/07, 5/09, 31/09, 101/10, 43/11, 101/11, 93/12, 119/12, 47/13, 68/14 – др. закон, 142/14, 55/15, 103/15, 108/16 и 30/18, у даљем тексту: Закон) прописано је да је обвезник акцизе произвођач, односно увозник акцизних производа.

Према одредби члана 6. став 2. тачка 5) Закона прописано је да је обвезник акцизе купац акцизних производа одузетих у поступку контроле, односно у поступку принудне наплате, а које продаје државни орган.

Према члану 22а став 1. тачка 2) Закона, прописано је да обавеза обрачунавања акцизе настаје продајом преко царинског, односно пореског органа акцизних производа који су одузети у поступку контроле, односно у поступку принудне наплате.

Одредбом члана 39. став 1. Закона прописано је да право на рефакцију плаћене акцизе има лице које је извезло акцизни производ набављен у земљи непосредно од произвођача, односно увозника акцизног производа.

Одредбом члана 9. Правилника о начину обрачунавања и плаћања акцизе, врсти, садржини и начину вођења евиденција, достављања података и подношења пореске пријаве („Службени гласник РС”, бр. 3/05, 54/05, 36/07, 63/07, 53/09, 63/12, 95/12, 96/12 – исправка, 56/13, 67/15, 101/16, 86/17, 20/18 и 48/18, у даљем тексту: Правилник) прописано је да лице из члана 39. Закона остварује право на рефакцију плаћене акцизе на основу писменог захтева, који се подноси Пореској управи.

Уз захтев из става 1. овог члана подноси се:

- 1) рачун произвођача акцизног производа са исказаном акцизом;
- 1а) рачун увозника са исказаном акцизом која је плаћена при увозу, односно јединствена царин-

ска исправа ако је лице из члана 39. Закона истовремено и увозник акцизних производа;

2) налог за пренос или други документ о безготовинском плаћању рачуна из тачке 1) овог става;

3) јединствена царинска исправа или други документ као доказ да су производи извезени.

Сходно наведеним законским и подзаконским одредбама, обвезник акцизе је купац акцизних производа одузетих у поступку контроле, односно у поступку принудне наплате, које продаје државни орган, а обавеза обрачунавања акцизе настаје продајом преко царинског, односно пореског органа тих акцизних производа. У вези са остваривањем права на рефакцију плаћене акцизе, наведено право има лице које је извезло акцизни производ набављен у земљи непосредно од произвођача, односно увозника акцизног производа, подношењем захтева Пореској управи уз достављање прописане документације.

С тим у вези, у конкретном случају, када, како наводите у допису, лице купује акцизне производе (деривате нафте) у земљи од царинског органа, који су одузети у поступку контроле, односно у поступку принудне наплате, сходно Закону обвезник је акцизе на те акцизне производе, а обавеза обрачунавања акцизе настаје даном куповине акцизних производа од стране надлежног царинског органа. У случају када наведено лице – обвезник акцизе на деривате нафте купљене од стране надлежног царинског органа, исте извози, према нашем мишљењу, може остварити право на рефакцију акцизе плаћене при куповини акцизних производа од стране надлежног царинског органа, и то подношењем захтева Пореској управи, уз достављање одговарајуће документације којом се доказује да је акцизни производ набављен у земљи (у овом случају рачун надлежног царинског органа о продаји деривата нафте са исказаном акцизом, као и другу одговарајућу документацију у складу са царинским прописима, нпр. Записник о јавној продаји, чији је саставни део списак робе коју је купац купио, попуњен одговарајући образац излаза издате робе), доказ да је исти плаћен – налог за пренос или други документ о безготовинском плаћању тог рачуна и јединствену царинску исправу или други документ као доказ да су деривати нафте извезени.

ПС

Обрачун и исплата накнаде зараде за боловање на терет Републичког фонда за здравствено осигурање

У Закону о здравственом осигурању, поред осталог, прописан је и начин стицања и остваривања накнаде зараде за време привремене спречености за рад. Према члану 101. тог закона, накнаду зараде за боловање запосленом обезбеђује и исплаћује послодавац из својих средстава – за првих 30 дана боловања, а Републички фонд за здравствено осигурање из својих средстава – од 31. дана боловања. У чланку су обрађени случајеви у којима Републички фонд обезбеђује исплату накнаде за боловање, затим услови за остваривање права на накнаду зараде за осигураника запосленог и осигураника предузетника, основ за утврђивање накнаде зараде и примања која се укључују у основ за накнаду зараде за боловање, као и израчунавање основа за накнаду зараде и висина накнаде зараде за боловање коју обезбеђује Републички фонд.

Случајеви у којима Републички фонд обезбеђује исплату накнаде за боловање

У Закону о здравственом осигурању („Сл. гласник РС”, бр. 25/2019 – даље: Закон), поред осталог, прописан је и начин стицања и остваривања накнаде зараде за време привремене спречености за рад (даље: боловање). Према члану 101. Закона, накнаду зараде за боловање запосленом обезбеђује и исплаћује:

- 1) послодавац из својих средстава – за првих 30 дана боловања;
- 2) Републички Фонд за здравствено осигурање из својих средстава (даље: Републички фонд) – од 31. дана боловања.

Изузетно, накнада зараде обезбеђује се осигуранику из средстава обавезног здравственог осигурања од првог дана спречености за рад у случају:

- 1) добровољног давања органа, ћелија и ткива, и
- 2) неге болесног детета млађег од три године – осигуранику мајци, односно оцу, усвојитељу или другом осигуранику који се стара о детету, али само под условима утврђеним у члану 79. Закона, тј. ако:

- оба родитеља имају утврђен основ осигурања из члана 11. став 1. т. 1)–7), 18), 20) и 23) Закона, тј. ако су осигураници запослени, предузетници, свештеници и верски службеници, јавни бележници и јавни извршитељи,
- дете има само једног родитеља,
- само један родитељ врши родитељско право у смислу прописа о породици или
- један од родитеља нема утврђен основ осигурања из члана 11. став 1. т. 1)–7), 18), 20) и 23) Закона (осигураници запослени, предузетници, свештеници и верски службеници, јавни бележници и јавни извршитељи), али је из здравствених разлога неспособан да негује оболело дете.

Осим тога, одсуство због боловања плаћа се из средстава Републичког фонда у следећим случајевима:

- 1) У случају повреде на раду или професионалне болести (члан 101. Закона), накнаду зараде за одсуство обезбеђује послодавац из својих средстава за време трајања радног односа запосленог, од првог дана привремене спречености за рад, за све време трајања привремене спречености за рад осигураника. **Тек ако овом лицу престане радни однос у току коришћења права на накнаду**

орјана надлежној за послове статистику за фебруар месец, као месец у односу за који се врши прво усклађивање накнаде зараде.

Чланом 92. Закона прописани су право и начин **сваког наредног усклађивања** основа за накнаду зараде. Према тим одредбама, свако наредно усклађивање основа за накнаду зараде врши се месечно, према кретању просечне месечне зараде по запосленом на територији Републике Србије према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, у односу на месец за који се врши усклађивање основа за накнаду зараде.

У свим наведеним случајевима усклађени износ основа за накнаду зараде за запослене не може бити виши од највишег основа за накнаду зараде (који чини просек највиших месечних основица на које се плаћа допринос за месеце који улазе у просечан износ зараде), утврђеног за месец за који се врши усклађивање.

На пример, ако је боловање започето 1. јуна, а за први месец накнаду зараде исплаћује послодавац, од 1. јула непрекидног боловања накнаду наставља да исплаћује Републички фонд. Ако Републички фонд исплаћује накнаду за јул и август, право на прво усклађивање остварује се почев од накнаде зараде за одсуство у месецу септембру, после пуна два календарска месеца проведена на боловању на терет Републичког фонда, **односно након укупно три месеца проведена на боловању**.

У посебном случају, ако боловање од првог дана пада на терет Фонда, запослени има право на усклађивање после два календарска месеца укупно проведеног времена на боловању (усклађени износ накнаде исплаћује се од 1. у трећем месецу непрекидног боловања).

Коефицијент кретања просечне месечне зараде по запосленом у Републици објављује Републички завод за статистику.

Обрасци за праћење исплате накнаде зараде на терет Републичког фонда

Републички фонд за здравствено осигурање објавио је на својој интернет страници нове образце за рефундацију накнаде зараде за боловање преко 30 дана, односно накнаде зараде која пада

на терет средстава овог фонда. Ради се о следећим образцима:

● **Образац ОЗ – 10** – СПИСАК ОБРАЧУНАТИХ – ИСПЛАЋЕНИХ НАКНАДА ЗАРАДА. Наиме, након што исплати накнаду зараде запосленом на боловању преко 30 дана, послодавац попуњава овај образац. Намена овог обрасца је да Фонду пружи информацију о исплаћеним средствима за накнаде зараде за боловање на терет Фонда.

● **Образац ОЗ – 7** – ПОТВРДА О ОСТВАРЕНОЈ ЗАРАДИ ЗА УТВРЂИВАЊЕ ОСНОВА ЗА ОБРАЧУН НАКНАДЕ ЗАРАДЕ. Намена овог обрасца је да Републичком фонду званично преда податке ради израчунавања основа за накнаду зараде конкретног запосленог за боловање на терет Републичког фонда. Управо из текста датог уз овај образац може да се закључи да у обрачун основа за накнаду зараде за време боловања на терет Републичког фонда, осим зараде из члана 87. Закона, улазе и сва примања из радног односа сходно члану 105. Закона о раду, као и накнада зараде, без обзира на то на чији терет су исплаћена, односно у обрачун основа за накнаду зараде улазе сва примања која имају карактер зараде и накнаде зараде.

Казнене одредбе

Сагласно члану 260. Закона, новчаном казном од 300.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај послодавац са својством правног лица ако:

● не изврши исплату накнаде зараде запосленом која се обезбеђује из средстава обавезног здравственог осигурања или не обрачуна накнаду зараде која се осигуранику обезбеђује из средстава обавезног здравственог осигурања, или ако накнаду зараде из средстава обавезног здравственог осигурања која је пренета на посебан рачун послодавца не исплати осигуранику у року од 30 дана од дана њиховог пријема, а не врати их филијали са каматом за коју су средства увећана док су се налазила на посебном рачуну послодавца (члан 102. ст. 1, 2. и 4. Закона).

За наведене прекршаје казниће се и послодавац – предузетник новчаном казном од 300.000 до 500.000 динара, а одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 40.000 до 50.000 динара.

ПС

Извештавање о извршеним расходима за плате код директних и индиректних корисника буџета Републике Србије у 2019. години

На снагу је 22. јуна 2019. године ступио Правилник о начину и садржају извештавања о извршеним расходима за плате код директних и индиректних корисника буџета Републике Србије у 2019. години. Правилником се прописују начин и садржај извештавања о извршеним расходима директних и индиректних корисника средстава буџета Републике Србије за плате у 2019. години. Обрасци предвиђени овогодишњим правилником битније су промењени у односу на претходне године. Уместо прошлoгодишњих 9, ове године прописано је 7 образаца за попуњавање, јер је укинут образац који се односио на радника са бенефицираним радним стажом, а укинут је и образац који се односио на исплате јубиларних награда и отпремнина. У важећим обрасцима утврђене су и одређене новине.

Увод

Према члану 10. Закона о буџету Републике Србије за 2019. годину („Сл. гласник РС”, бр. 95/2018), директни корисници средстава буџета Републике Србије дужни су да министарству надлежном за послове финансија достављају извештаје о расходима за запослене у 2019. години, као и појединачно за индиректне кориснике из њихове надлежности, обједињено на нивоу главе. Са позивом на ову законску обавезу министар финансија донео је **Правилник о начину и садржају извештавања о извршеним расходима за плате код директних и индиректних корисника буџета Републике Србије у 2019. години**, који је објављен у „Службеном гласнику РС” број 45/2019 од 21. 6. 2019. године, а ступио је на снагу 22. 6. 2019. године (даље: Правилник).

Правилником се прописују начин и садржај извештавања о извршеним расходима директних и индиректних корисника средстава буџета Републике Србије за плате у 2019. години.

Сагласно одредбама Закона о буџетском систему:

- **корисници буџетских средстава** су директни и индиректни корисници буџетских средстава Републике Србије, односно локалне власти;
- **директни корисници буџетских средстава** су органи и организације Републике Србије, односно органи и службе локалне власти;
- **индиректни корисници буџетских средстава** су правосудни органи, месне заједнице; установе основане од стране Републике Србије, односно локалне власти, над којима оснивач преко директних корисника буџетских средстава врши законом утврђена права у погледу управљања и финансирања.

Послодавцима се скреће пажња на то да су обрасци предвиђени овогодишњим правилником битније промењени у односу на претходне године. Уместо прошлoгодишњих 9, ове године прописано је 7 образаца за попуњавање, јер је укинут образац који се односио на радника са бенефицираним радним стажом, а укинут је и образац који се односио на исплате јубиларних награда и отпремнина.

штава, који су наведени у колони 1 на следећи начин:

- 1) у колону 2 уноси се податак о укупно исплаћеним средствима на економској класификацији 411;
- 2) у колону 3 уноси се податак о укупно исплаћеним средствима на економској класификацији 412;
- 3) у колону 4 не уноси се податак, већ она аутоматски даје збир исплаћених средстава из колона 2 и 3 и приказује укупно исплаћена средства за додатке са економских класификација 411 и 412.

Укупно исплаћена средства за додатке на економским класификацијама 411 и 412 треба да буду једнака исплаћеним средствима за додатке, исказаним у колонама 6 и 7 Обрасца 1 – средства. У случају да ова два збира нису истоветна, Прилог 1 ће пријавити грешку у виду неисправно унетих података, које је потребно усагласити како би средства за додатке могла да буду израчуната.

У колонама 2–5 износи се исказују у динарима.

Остале напомене

1. Број запослених који је требало да прими плату за месец за који се извештава, који се уноси у

Прилог 1, мора бити број за који су обезбеђена средства Законом о буџету Републике Србије.

2. Као што је већ речено, директни корисници буџета Републике Србије подносе Министарству финансија извештај о извршеним расходима за плате, као и појединачно за индиректне кориснике из њихове надлежности, на обрасцима који чине саставни део Прилога 1. С тим у вези напомиње се:

- Прилог 1 попуњава се у целости само за први месец за који се извештава, док се за наредне месеце уносе настале промене, односно врше се корекције оних података чија је измена остварена у месецу за који се извештава у односу на претходни месец;
- попуњени Прилог 1 доставља се, у складу са Правилником, до 15. у месецу за претходни месец;
- Прилог 1 преузима се са сајта Министарства финансија у електронском облику;
- попуњени Прилог 1 у Excel формату и скенирани Прилог 1 са печатом и потписом одговорног лица доставља се Министарству финансија електронским путем на адресу dunja.teravac@mfin.gov.rs.

ПС

КАЛКУЛАТОР КАМАТА

у оквиру електронског издања ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблаговремено плаћене јавне приходе и за неблаговремено плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а поред свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција **Моје каматне стоје**, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе како би прилагодио обрачун камата сопственим потребама.

Обрачуне камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, а могу и да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуне камата пропорционалном или конформном методом. Поред ових, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална), која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблаговремено плаћене јавне приходе, на неблаговремено плаћен царински дуг и неблаговремено плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

За ирешиљају и грује информације иишиће нам на: office@ingpro.rs или нас йозовиће на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Стипендије и кредити из средстава послодаваца – исплата и порески третман

Почетком нове школске године актуелне су стипендије и кредити као карактеристичне исплате којима послодавци из привредних и ванпривредних делатности обезбеђују потребан будући стручни кадар за своје пословне активности, а ученицима и студентима дају материјалну потпору током школовања. Исплате по основу стипендирања и кредитирања ученика и студената послодавци могу да врше у складу са својим општим актима (појединачни колективни уговор, правилник о раду, правилник о стручном образовању и усавршавању), али сматрамо да нема законских сметњи да у изузетним ситуацијама директор, на основу овлашћења које има, може да донесе одлуку о стипендирању или кредитирању.

Увод

Послодавци имају могућност исплате следећих давања младим људима на школовању, у складу са републичким прописима о ученичком и студентском стандарду:

1) ученички кредит – исплата ученицима средњих школа који су први пут уписани у одређени разред у текућој школској години, која може да буде погодна за ученике који се школују за образовни профил за дефицитарно занимање;

2) ученичка стипендија – исплата ученицима средњих школа који су први пут уписани у одређени разред у текућој школској години, а препоручује се за ученике који стално постижу одличан успех у учењу и владању;

3) студентски кредит – исплата студентима високошколских установа који су уписани први пут у текућој школској години на студије првог, другог или трећег степена;

4) студентска стипендија – исплата студентима високошколских установа који су уписани први пут у текућој школској години на студије првог, другог или трећег степена, а посебно се препоручује за студенте који нису губили ниједну годину током студија, који су према наставном програму високошколске установе на којој студирају положили све испите из претходних година студија и постигли одређену просечну оцену,

коју послодавац који исплаћује стипендију може да захтева.

Избор између наведених категорија исплата и кандидата за те исплате у целини је на послодавцима, односно на њиховим општим актима и стварним потребама за одређеним профилима кадрова. При томе, уобичајено је да се стипендије додељују без обавезе враћања, а кредити уз обавезу отплате.

Стипендије и кредити по основу уговора закључених са привредним друштвима и другим правним лицима и установама

Док се исплата стипендија и кредита регулише општим или посебним актом послодавца (услови за давање стипендије/кредита, коме се могу дати, граница износа и сл.), остали детаљи за сваку конкретну стипендију односно кредит дефинишу се посебним уговором између даваоца и корисника кредита (износ исплате, начин и рокови исплате и сл.).

Када се говори о уговору о стипендирању, односно о уговору о кредитирању, треба имати у виду неколико општих напомена:

1) Стипендирање односно кредитирање регулише се писменим уговором, који представља двострани теретни правни посао јер се њиме утврђују

Друго, давања физичким лицима која нису у радном односу код послодавца – даваоца, која по својој природи представљају материјалну помоћ за примаоца (нпр. за покривање трошкова школовања деце), без обзира на то што се помињу као стипендије и кредит, нису у функцији решавања и обезбеђивања кадровских потреба даваоца, па не могу имати порески третман стипендија и кредита, већ имају карактер осталих – других прихода и опорезују се у складу са чланом 85. став 1. тачка 13) Закона о порезу (накнаде трошкова и других расхода лицима која нису запослена код исплатиоца).

Треће, треба прецизирати да давања ученицима који похађају основну школу нису стипендије, већ материјална помоћ (која се често даје детету преминулог радника). Пошто је овде реч о малолетним лицима, исплата се врши стараоцу, при чему исплата стипендије која се врши ученицима основних школа у овом случају има следећи порески третман:

1) Ако је старалац лице које није у радном односу код послодавца – даваоца ове помоћи, овакво давање има карактер других примања и опорезују се сходно члану 9. став 1. тачка 30) Закона, у коме се каже: *Новчане помоћи физичким лицима која нису запослена код даваоца, а која не представљају еквивалент за неки њихов рад, односно противуслугу или противчиницу за неку њихову активност у односу на даваоца – не опорезују се до износа од 13.001 динар годишње, остварено од једног исплатиоца.* На исплату преко тог износа плаћа се порез по стопи од 20%.

2) Ако је старалац лице запослено код послодавца – даваоца ове помоћи, давање има карактер

зараде, па се на цео износ плаћају порез по стопи од 10% и доприноси као на зараду.

У овом случају треба имати у виду да је реч о ученицима основне школе, па се, будући да су у питању малолетне особе, са њима не може закључити уговор, због чега се наведени износ исплаћује стараоцу.

Ако се стипендије и кредити исплаћују лицима којима се не признаје пореско ослобођење од 11.741,00 динара месечно, већ се признаје пореско изузимање из члана 9. став 1. тачка 30) Закона – изузимање у износу од 13.001 динара – порез се плаћа на следећи начин:

1) на стипендију у износу преко неопорезивог износа од 13.001,00 динара годишње, остварену од једног исплатиоца, **плаћа се порез на остале приходе по стопи од 20%;**

2) порез се плаћа на бруто износ неопорезивог прихода који физичко лице оствари по овом основу, а утврђује се као разлика између исплаћеног и неопорезивог износа, по формули:

$$\text{Опорезив бруто приход} = (\text{Износ исплате} - 13.001) : 0,8$$

Исплатилац стипендије/кредита дужан је да пре сваке овакве исплате Пореској управи достави пореску пријаву на обрасцу ППП-ПД, у коме се приходи по основу стипендија и кредита изнад неопорезивих износа пријављују под ОВП 634. Порез обрачунат по основу стипендије/кредита уплаћује се на рачун број 840-4848-37. На налогу за плаћање наводи се шифра плаћања 254 и број одобрења за плаћање (БОП) одобрен од стране Пореске управе.

Електронски часопис ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Електронски часопис **Пословни саветник** налази се на интернет страници www.poslovnisavetnik.net и користи се путем корисничког имена и лозинке.

Сви чланци могу да се претражују на различите начине: по речима у називу или самом чланку, областима или ауторима, а дат је и преглед најчитанијих чланака у току месеца. Такође, на једном месту налази се и архива свих бројева од почетка објављивања. Чланци могу да се штампају и копирају.

За информације и групе информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

КРАТКЕ ТЕМЕ:

Остваривање права на пореско ослобођење за примања запосленог по основу сопствених акција које стекне под повлашћеним условима

Последњим изменама Закона о порезу на доходак грађана, објављеним у „Службеном гласнику РС” бр. 95/2018, иновирани су и утврђени нови општи услови под којима се омогућава пореско ослобођење на примања која запослени остварују добијајући сопствене акције послодаваца под повлашћеним условима. Наиме, **према основном досадашњем решењу из члана 18. став 1. тачка 11) Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС”, бр. 24/2001 ... и 95/2018 – даље: Закон), не плаћа се порез на зараде на примања запосленог од послодавца по основу: сопствених акција, опција на сопствене акције или сопствених удела послодавца или акција, опција на акције или удела са послодавцем повезаног лица (даље: сопствене акције), које запослени стекне без накнаде или по повлашћеној цени од послодавца. Међутим, поменути изменама Закона утврђено је да ће се ипак платити порез на зараде:**

1) уколико запослени отуђи сопствене акције пре истека две године од дана стицања права располагања на тим акцијама – такве акције сматраће се опорезивом зарадом запосленог у моменту отуђења;

2) уколико послодавац или повезано лице послодавца откупи од запосленог сопствене акције – те акције сматраће се опорезивом зарадом запосленог у моменту откупа;

3) уколико запосленом престане радни однос код послодавца пре истека две године од дана стицања права располагања над сопственим акцијама (осим у случају престанка радног односа независно од његове воље и воље послодавца или услед стицања права на старосну пензију или ради заснивања радног односа код повезаног лица послодавца) – те акције сматраће се опорезивом зарадом запосленог исплаћеном на

последњи дан трајања радног односа запосленог код послодавца.

Да подсетимо, у смислу Закона о привредним друштвима („Сл. гласник РС”, бр. 36/2011, 99/2011, 83/2014 – др. закон, 5/2015 и 44/2018) **сопствене акције** су акције које је акционарско друштво стекло од својих акционара, које друштво касније може да расподели запосленима у друштву или да их употреби за награђивање чланова Одбора директора, односно Извршног и Надзорног одбора. Ове акције „у рукама запослених” по претходним одредбама Закона нису опорезоване порезом на зараде. Међутим, поменути изменама Закона утврђена су наведена три критеријума по којима те акције постају предмет пореза на зараде, док је истовремено, ставом 6. у члану 18. Закона, министар финансија овлашћен да ближе уреди остваривање права на пореско ослобођење по овом питању.

Конкретни услови за пореско ослобођење на примања по основу сопствених акција

На основу поменутог законског овлашћења министар финансија донео је **Правилник о остваривању права на пореско ослобођење за примања запосленог по основу сопствених акција које стекне без накнаде или по повлашћеној цени** („Сл. гласник РС” бр. 50/2019 од 12. 7. 2019, ступио на снагу 20. 7. 2019. године – даље: Правилник), којим се ближе уређује остваривање права на пореско ослобођење које се остварује за примања запосленог по основу сопствених акција које без накнаде или по повлашћеној цени стекне од послодавца или од с послодавцем повезаног лица.

слодавцем повезано лице није од њега откупило сопствене акције.

**3. Да је испуњен услов да запосленом није пре-
стао радни однос код послодавца (осим у случају
престанка радног односа независно од његове
воље и воље послодавца или услед стицања пра-
ва на старосну пензију или ради заснивања рад-
ног односа код повезаног лица послодавца) пре
истека две године од дана стицања права распо-
лагања на сопственим акцијама – потврђује се:**

- уговором о раду запосленог и одговарајућим документом Централног регистра обавезног социјалног осигурања сагласно закону који уређује ту област, односно
- документом друге надлежне организације на основу ког може да се утврди да је запослени био осигураник запослени у периоду од две године од дана стицања права располагања на сопственим акцијама, или
- потврдом послодавца да је запослени непрекидно био у радном односу у периоду од две године од дана стицања права располагања на сопственим акцијама.

Изузетно, у случају да пре истека рока од две године од дана стицања права располагања на сопственим акцијама наступи неки од следећих разлога за престанак радног односа – престанак независно од воље запосленог и воље послодавца, услед стицања права на старосну пензију или ради заснивања радног односа код повезаног лица послодавца, да су испуњени услови за пореско ослобођење потврђује се одговарајућом документацијом којом са сигурношћу може да се утврди основ престанка радног односа (акт о престанку радног односа независно од воље запосленог и воље послодавца, решење о пензији, документација медицине рада о утврђеном степenu инвалидности, уговор о раду с лицем које је повезано с послодавцем и сл.).

Доказе да су испуњени наведени услови за остваривање пореског ослобођења прибавља лице које је, у складу са Законом, обвезник обрачунавања и плаћања пореза на зараде у свакој конкретној ситуацији, а то може бити:

- 1) послодавац, као обвезник обрачунавања и плаћања пореза на зараде по одбитку,
- 2) с послодавцем повезано лице, као обвезник обрачунавања и плаћања пореза на зараде по одбитку,
- 3) запослени, као обвезник обрачунавања и плаћања пореза на зараде самоопорезивањем.

Документација којом се доказује да је запослени био две године у радном односу после добијања сопствених акција послодавца прибавља се са стањем на последњи дан истека друге године од дана стицања права располагања на сопственим акцијама. Изузетно, Пореска управа у поступку контроле може да захтева ову документацију и пре истека рока од две године од дана када је запослени стекао право располагања на сопственим акцијама, уз остављање разумног рока за прибављање односно достављање документације.

Према томе, ако послодавци и запослени желе да ти запослени и даље примају сопствене акције послодавца без пореских обавеза на зараде и да практично користе бенефиције добијених акција без накнаде или по повлашћеној цени од послодавца, морају да испуне све наведене услове, да обезбеде доказе за то и да припреме потребну документацију. Несумњиво је да ће одредбе Правилника битно утицати на наредне поступке послодавца у поступцима расподеле стечених сопствених акција запосленима, и то у делу који је овде представљен, а то су прописане активности ради обезбеђења пореског ослобођења за примања запослених по основу сопствених акција које стекну од својих послодавца без накнаде или по повлашћеној цени.

ПС

ИНГ-ПРО

КРАТКЕ ТЕМЕ:

Остваривање права на пореско ослобођење по основу организовања рекреације, спортских догађаја и активности за запослене

У пракси је већ дуго присутно да послодавци својим општим актом, па у многим случајевима и без те регулативе, омогућавају својим запосленима, у циљу побољшања њихових психофизичких способности, различите видове „непосредне” рекреације. Због специфичне делатности (производне делатности, рад са компјутером) или због стимулисања радних способности и воље запослених послодавци свим запосленима могу да обезбеђују могућност рекреације, која може да подразумева физичку рекреацију, масажу, спа-центре, одласке у бању и слично. С тим у вези, послодавац узима у закуп спортску халу, тениски терен, базен и слично, ради рекреације запослених, а све у циљу побољшања њиховог психофизичког стања. Закуп ових објеката послодавац плаћа на терет својих средстава, дакле за коришћење оваквих услуга послодавцу се испостављају фактуре од стране спортских организација са којима послодавци закључују уговоре и врше им директно плаћање уговорених износа по том основу.

Министарство финансија у својим тумачењима сматра да овакви издаци за рекреацију запослених представљају „чињење и пружање погодности”, као и да подлежу плаћању пореза на доходак грађана и доприноса за обавезно социјално осигурање по основу зараде. Међутим, и у интересу запослених и у интересу послодаваца последњим изменама Закона о порезу на доходак грађана, објављеним у „Службеном гласнику РС” број 95/2018, у законски текст уведен је нови члан 18а, како би били постављени јасни принципи под којим би ови издаци били ослобођени пореских обавеза.

Законске одредбе о условима за пореско ослобођење издатака за рекреацију запослених код послодавца

Чланом 18а Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС”, бр. 24/2001 ... и 95/2018 – даље: Закон) уређује се право на пореско ослобођење по основу активности колективне рекреације запослених код послодавца.

Према тим одредбама не плаћа се порез на зараде на:

- издатке послодавца у циљу стварања и одржавања услова за рекреацију запослених на радном месту (издаци за изградњу и/или набавку опреме за рекреацију на радном месту);
- накнаде трошкова колективне рекреације запослених, односно организовање спортских догађаја и других активности запослених које се спроводе у циљу побољшања здравља запослених и/или изградње бољих односа између самих запослених, односно запослених и послодавца.

Закон утврђује да право на ово пореско ослобођење може да се оствари само:

- 1) уколико се наведене активности колективне рекреације запослених спроводе у складу са актима послодавца и
- 2) уколико сви запослени код послодавца имају право на рекреацију исте врсте, квалитета и обима.

Такође, право на пореско ослобођење постоји и у случају организовања спортских догађаја, односно активности запослених, под условом да се они спроводе на основу образложене одлуке послодавца, при чему право учешћа у њима има и користи га значајан број запослених код послодавца.

догађаја, односно активности, при чему њихова врста и обим могу да се разликују у вези са тим околностима и специфичностима, сматраће се да је услов који се односи на „значајан број запослених” испуњен ако, узимајући у обзир све догађаје укупно, односно активности у оквиру једне пословне године, најмање 70% запослених од укупног броја запослених у тој пословној години има право учешћа на тим догађајима, односно активностима. Запослени који документују основаност и оправданост некоришћења права на учешће у организованим спортским догађајима, односно активностима (у случају спречености због боловања, годишњег одмора и других основаних разлога за одсуство у складу са законом којим се уређују радни односи) урачунавају се у број запослених који су користили право учешћа на тим догађајима, односно активностима. Испуњеност услова да **значајан број запослених има право на учешће у спортским догађајима, односно значајан број запо-**

слених користи то право, послодавац потврђује одговарајућом документацијом, која садржи податке о упућеном позиву за присуствовање спортским догађајима, односно активностима и евиденцији присуства.

Уместо закључка

Може се констатовати да плаћени трошкови рекреације запослених и даље имају порески карактер „чињења и пружања погодности”, односно зараде, али да се Правилником прецизирају услови које послодавци треба да испуне како би остварили потпуна пореска ослобођења на ове издатке за запослене. Сада када су дата овако јасна мерила, треба очекивати да послодавци прошире своје активности на омогућавање рекреирања запослених, јер све те активности имају ефекат на побољшање здравља запослених, њихову бољу радну способност и развијање колективног духа.

КРАТКЕ ТЕМЕ:

Опорезивање прихода физичког лица у угоститељским објектима домаће радиности и сеоском туристичком домаћинству, као и од давања у закуп стана или другог простора за смештај до 30 дана

Чланом 84б. Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС”, бр. 24/01, 80/02, 80/02 – др. закон, 135/04, 62/06, 65/06 – исправка, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11 – УС, 93/12, 114/12 – УС, 47/13, 48/13 – исправка, 108/13, 57/14, 68/14 – др. закон, 112/15, 113/17 и 95/18 – даље: Закон) дефинисано је да се приходи од угоститељских услуга сматрају приходи које физичко лице, сагласно законима којима се уређују угоститељство и туризам, оствари од пружања угоститељских услуга у уго-

ститељском објекту домаће радиности и објекту сеоског туристичког домаћинства. **То су приходи остварени од услуга смештаја у угоститељском објекту домаће радиности и објекту сеоског туристичког домаћинства у периоду до 30 дана.**

Ставом 5. наведеног члана Закона прописано је да опорезиви приход за календарску годину чини износ од 5% од просечне месечне зараде по запосленом у Републици у години која претходи години за коју се утврђује порез, помножен

дана од дана истека квартала, сагласно одредбама члана 109 (ставови од 8. до 12) и 110 (став 1. тачка 3) Закона о порезу на доходак грађана.

Осим тога, чланом 71. Закона о угоститељству дефинисано је да боравишну таксу плаћа угоститељ који, као физичко лице, пружа услуге смештаја у објектима домаће радиности и сеоском туристичком домаћинству, која се плаћа у утврђеном годишњем износу. Чланом 75. став 2. истог закона прописано је да Влада ближе прописује услове и начин утврђивања висине годишњег износа боравишне таксе за физичко лице које пружа угоститељске услуге смештаја у објектима домаће радиности и сеоском туристичком домаћинству, као и начин и рокове плаћања.

У складу са наведеним, дана 28. 6. 2019. године усвојена је Уредба о условима и начину утврђивања висине годишњег износа боравишне таксе за физичко лице које пружа угоститељске услуге смештаја у објектима домаће радиности и сеоском туристичком домаћинству, као и начин и рокови плаћања („Сл. гласник РС”, бр. 47/2019), која је ступила на снагу 1. 7. 2019. године.

У складу са чланом 3. ове уредбе, висина годишњег износа боравишне таксе за физичко лице утврђује се тако што се број индивидуалних лежаја, односно камп парцела множи са износом боравишне таксе по индивидуалном лежају, односно камп парцели, у зависности од територије на којој се угоститељски објект налази, и то за:

- 1) I категорију туристичког места – 3.300,00 динара;
- 2) II категорију туристичког места – 2.600,00 динара;
- 3) III категорију туристичког места – 2.000,00 динара;
- 4) IV категорију туристичког места – 1.300,00 динара.

Ако се угоститељски објект не налази у гравицама туристичког места, број индивидуалних лежаја и камп парцела множи се са износом од 1.000,00 динара.

Према члану 6. ове уредбе, податке о висини годишњег износа боравишне таксе, уплатом рачуну за боравишну таксу и позиву на број одобрења физичко лице добија од надлежног органа. Надлежни орган на чијој се територији угоститељски објект налази дужан је да за свако физичко лице утврди висину годишњег износа боравишне таксе у року од 15 дана од дана правоснажности решења о категоризацији, сходно чла-

ну 5. ове уредбе. Тако утврђени износ боравишне таксе физичко лице дужно је да плаћа почевши од наредног квартала.

Утврђену висину годишњег износа боравишне таксе за текућу годину физичко лице плаћа квартално, до 5. у месецу за претходни квартал, уплатом у корист буџета јединице локалне самоуправе на чијој се територији угоститељски објект налази.

Физичко лице које у току године започне пружање угоститељских услуга дужно је да плаћа износ боравишне таксе почев од наредног квартала у односу на квартал у коме је почео да пружа услуге.

У случају када у току године дође до промене елемената за утврђивање висине годишњег износа боравишне таксе, нови износ физичко лице плаћа почев од наредног квартала у односу на квартал у коме је дошло до промене наведених елемената. У случају када у току године престане да пружа угоститељске услуге, физичко лице дужно је да изврши плаћање боравишне таксе закључно за квартал у коме је престало да пружа услуге.

Физичко лице је дужно да у року од седам дана од дана уплате износа боравишне таксе о томе достави доказ надлежном органу, који је дужно да чува у периоду од две године.

Пример: Обрачун пореза на приход од угоститељских услуга

Физичко лице пружа угоститељске услуге смештаја – издаје у закуп стан (за период до 30 дана) који има 3 индивидуална лежаја. Физичко лице је власник стана, а исти се налази у Београду, што значи да је разврстан у I категорију туристичког места, а коефицијент за ту категорију је 5.

Ред. бр.	ОПИС	Износ
1.	Просечна месечна зарада по запосленом у Републици Србији у 2018. години	68.629,00
2.	Износ 5% од просечне месечне зараде (ред. бр. 1 x 5%)	3.431,45
3.	Број индивидуалних лежајева	3
4.	Коефицијент за I категорију туристичког места	5
5.	Опорезиви приход за 2019. годину (ред. бр. 2 x ред. бр. 3 x ред. бр. 4)	51.471,75
6.	Пореска стопа	20%
7.	Порез на приход од угоститељских услуга (ред. бр 5 x ред. бр. 6)	10.294,35

ЕБИТДА – могућности мерења и критике

Показатељ ЕБИТДА потребно је користити опрезно и са пажњом, уважавајући све аргументе за и против његове употребе, који су дати у овом чланку.

Увод

Правна лица и предузетници који самостално обављају привредну делатности ради стицања добити и пословне књиге воде по систему двојног књиговодства обавезни су да примењују Закон о рачуноводству и имају обавезу састављања и јавног објављивања информација о свом пословању у форми редовних годишњих финансијских извештаја.

Предмет финансијске анализе су финансијски извештаји произашли из рачуноводства предузећа кроз редован закључак пословних књига. Чињеница да се рачуноводствени извештаји не продукују превасходно за аналитичке потребе намеће задатак аналитичару да информациону основу прилагоди захтевима финансијске анализе. Постоје различите поделе и врсте финансијске анализе, као и бројни показатељи који чине основне инструменте које користе финансијски аналитичари и сви други који користе податке добијене на основу анализе.

ЕБИТДА је један показатељ који служи за оцену зарађивачке способности предузећа. ЕБИТДА је скраћеница, односно акроним од *Earnings Before Interest Taxes Depreciation Amortization*, што се на српски језик преводи као **добит или профит пре камате, пореза и амортизације**:

ЕНГЛЕСКИ	СРПСКИ
Earnings	профит
Before	пре
Interest	камата
Depreciation	амортизација материјалних средстава
Amortization	амортизација нематеријалних средстава

ЕБИТДА је један од најраспрострањенијих показатеља који се користи у финансијама. Користе

га инвеститори, банкари, менаџери, а неизоставан је када је у питању вредновање компанија.

Они који користе ЕБИТДА верују да његова вредност показује способност предузећа да остварује добит само из основне делатности предузећа, као и да генерише новац, односно оперативни кеш из пословне активности.

Логика која стоји иза овог показатеља јесте схватање амортизације као искључиво рачуноводног захвата (књижење) који нема никакав ефекат на новчане токове компаније. Због тога се амортизација приликом израчунавања ЕБИТДА враћа, односно додаје добити из пословања (добит пре камате и пореза). Уз амортизацију, ЕБИТДА исто тако искључује ефекте финансирања, ванредних пословних догађаја и других могућих неновчаних рачуноводствених књижења. На тај начин овај показатељ показује „чисту” успешност пословања и служи као брзински показатељ новчаног тока из пословних активности, па се често користи због своје једноставности, а да ли је релевантан, о томе ће бити речи касније.

ЕБИТДА је показатељ **пословне успешности компаније**, помоћу ког се утврђује зарађивачки потенцијал или профитабилност компаније. Суштина овог показатеља је да се приликом израчунавања профитабилности компаније искључи утицај фактора као што су структура капитала, односно структура извора финансирања, рачуноводствене политике и порески режим. Многи ЕБИТДА називају „добит пре свих лоших ствари” и користе га за анализу и поређење профитабилности између различитих компанија или индустрија јер искључује ефекте финансирања и индивидуалних рачуноводствених одлука сваке компаније.

ЕБИТДА се користи и као **основа за кредитну анализу и оцену способности компаније да редовно измирује своје финансијске обавезе**.

извршен је индиректан утицај и исказана је већа вредност ЕБИТДА јер су трошкове који смањују њену вредност евидентирали као имовину и на тај начин обманули све заинтересоване стране. Превара је откривена после нешто више од једне године.

Да ли ЕБИТДА може бити добра апроксимација новчаног тока?

Још један разлог који се често користи као аргумент ЗА коришћење ЕБИТДА јесте да је то добра апроксимација новчаног тока. Ово се посебно односи на мала предузећа у којима се већина послова обавља на готовинској основи, а приходи и оперативни трошкови у финансијским извештајима представљају готово потпуну слику пословања у одређеној години.

Међутим, готовина из оперативног пословања не значи исто што и готовина на рачуну. ЕБИТДА говори о томе колико је нека компанија током године приближно створила готовине из оперативног пословања, а стање на жиро рачуну зависи и од других ствари (купци, залихе, улагања у основна средства, кредити), односно, за стварање готовине, поред ЕБИТДА, битни су и купци, залихе и добављачи. Ове четири ствари (ЕБИТДА, купци, залихе, добављачи) говоре о томе колико је компанија стварно направила новца из оперативног пословања. Може се догодити да компанија има висок ЕБИТДА, али да је истовремено направила и високе залихе, када ће имати мање новца на жиро рачуну. Приливи и одливи готовине из пословних активности (CFO – *Cash Flow from Operating activities*) зависе од два фактора: профитабилности (ЕБИТДА) и управљања обртним средствима (купци, залихе, добављачи). Ипак, ЕБИТДА се сматра главним покретачем стварања готовине у компанији и многе

компаније строго воде рачуна о висини ЕБИТДА. Важно је напоменути да је ЕБИТДА само апроксимација новчаног тока из пословних активности. Било би погрешно потпуно га изједначити са новчаним током из пословних активности пошто ЕБИТДА занемарује новчани ток који је потребан за финансирање обртног капитала. Чињеница је да значајни трошкови новчаног тока нису укључени у обрачун ЕБИТДА. Предузећа са великим потребама за обртним средствима, на пример, не могу да виде који су то чиниоци утицали на ниво вредности ЕБИТДА.

Закључак

ЕБИТДА је ту где јесте с обзиром на његову распрострањену употребу. Једноставност рачунања, комуникације и поређења чине га прихваћеним и често коришћеним међу финансијским аналитичарима.

Може да се закључи да, када се користи опрезно и са пажњом, уважавајући све претходно наведене аргументе за и против, показатељ ЕБИТДА може да буде користан начин за изоловање одређеног подскупа трошкова када се упоређује група сличних компанија. Међутим, пречесто се то оправдава аргументом да, изостављајући амортизацију, ЕБИТДА представља бољи показатељ добити, који даје информацију о приближном нивоу новчаног тока који одређена компанија генерише својим пословањем. Међутим, за овај став нема пуно оправдања, имајући у виду и да је амортизација стваран трошак. За неке капитално интензивне компаније амортизација је највећи трошак који имају. Ако се изостави амортизација, не може да се мери добит. Такође, ЕБИТДА је често лоша апроксимација за новчане токове из пословне активности. Према томе, опрезно са ЕБИТДА.

ИНГ-ПРО

Изводи из актуелних мишљења Министарства финансија

РАЧУНОВОДСТВО

- Књижно задужење издато од нерезидентног лица у електронској форми као рачуноводствена исправа
- Набавна вредност земљишта (на којем постоји право коришћења) треба да буде посебно исказана од набавне вредности објекта
- Фонд – као правно лице – може да води пословне књиге и саставља финансијске извештаје у складу са одредбама Закона о рачуноводству

ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

- Промет употребљаване опреме као споредни промет уз промет објекта за који је прописано пореско ослобођење из члана 25. став 2. тачка 3) Закона
- Испорука намештаја без уградње нема карактер промета из области грађевинарства, нити се сматра споредним прометом уз извођење завршних грађевинских радова
- Испорука са уградњом опреме за системе за заливање зелених површина „рор ип” не сматра се прометом из области грађевинарства
- Право на ослобођење од ПДВ-а приликом извоза добара има лице које је у ЈЦИ-у наведено као пошиљалац/извозник (рубрика 2 ЈЦИ)
- Продавац земљишта нема право на одбитак ПДВ-а обрачунат по основу примљене услуге посредовања при продаји земљишта
- Промет који се врши донатору, имплементарном или подимплементарном партнеру у складу са уговором о донацији закљученим са Републиком Србијом ослобођен је ПДВ-а
- Обвезник има право на одбитак претходног пореза по основу набавке новоизграђеног пословног објекта који ће изнајмљивати (уз обавезу обрачунавања ПДВ-а)
- Радови у оквиру санације, затварања и рекултивације несанитарне депоније сметлишта који се (не)сматрају прометом из области грађевинарства
- Смањење износа обрачунатог ПДВ-а код продавца и сторнирање погрешно издатих рачуна

- Накнада за промет услуга које врши факултет или универзитет
- Право на одбитак претходног пореза по основу улагања у реконструкцију или адаптацију објекта набављеног са циљем даље продаје зависи од тога да ли ће промет предметног објекта бити опорезив ПДВ-ом
- У случају када промет услуга у оквиру реализације пројекта финансираног средствима кредита ЕИБ врши домаће лице које није обвезник ПДВ-а, не постоји обавеза обрачунавања ПДВ-а
- Лице из члана 9. став 1. Закона о ПДВ-у порески је дужник за промет из области грађевинарства који том лицу врши обвезник ПДВ-а
- Обвезник ПДВ-а има право да сторнира погрешно издате рачуне
- Озелењавање делова објекта има карактер споредног промета у оквиру изградње објекта (порески дужник је инвеститор), а појединачне активности и ставке трошкова исказане у привременој ситуацији имају карактер сегмената промета из области грађевинарства
- Порески третман потраживања инвеститора од извођача радова по основу трошкова струје, воде, услуге обезбеђења, коришћења мобилних тоалета и др. које непосредно користи извођач радова
- Место промета услуге сервиса добара и испорука резервних делова као споредан промет у вршењу услуге
- У случају када страном лице – обвезник ПДВ-а врши промет свом пореском пуномоћнику, у рачуну за тај промет два пута се наводе подаци о пореском пуномоћнику (као подаци о примаоцу и као подаци о пореском пуномоћнику)
- Порески дужник за промет прикључка и промет услуге прикључења на преносни систем електричне енергије
- За увоз чамца за веслачки клуб није предвиђено пореско ослобођење
- Реконструкција артеских чесми као промет из области грађевинарства

отпочињање и обављање јавног превоза лица, односно ствари у друмском саобраћају у складу са раније важећим прописом из области саобраћаја, писмени уговор између превозника и корисника превоза за јавни превоз, односно фотокопија товарног листа или отпремнице у случају превоза ствари у домаћем друмском саобраћају, односно фотокопија ЦМР-а у случају превоза ствари у међународном друмском саобраћају и др.), поседује доказ о набавци деривата нафте, односно рачун са исказаним износом акцизе и доказ о плаћању тог рачуна, када деривате нафте набавља од увозника, односно произвођача који је на те деривате нафте платио прописани износ акцизе, као и отпремни или други документ о утрошеним дериватима нафте које је тај овлашћени дистрибутер деривата нафте искористио за транспортне сврхе, при чему, како се наводи у допису, издаје и има посебну документацију на основу које води посебну евиденцију у вези са обављањем делатности јавног превоза ствари.

Мишљење Министарства финансија бр. 430-00-00273/2019-04 од 31. 5. 2019. године

Доказ да је извршен превоз за сопствене потребе у циљу остваривања права на рефакцију акцизе

... Сходно горе наведеним законским и подзаконским одредбама, привредно друштво „ХХ” д. о. о. из Лајковца, чија је регистрована делатност прерада и конзервисање живинског меса која се обавља у оквиру Сектора Ц – Прерађивачка индустрија Класификације делатности, а ради остваривања права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте који се користе у транспортне сврхе, за сопствене потребе (дистрибуцију производа до продајних објеката), потребно је да поседује оверену изјаву одговорног лица у правном лицу, односно предузетника да обавља превоз за сопствене потребе, односно фотокопију одговарајућег документа из евиденције ако је законом којим се уређује превоз терета у друмском саобраћају прописана обавеза уписа у одговарајућу евиденцију, одговарајући документ (фотокопија товарног листа или отпремнице, доставнице и др.) којим се доказује да је домаћи превозник извршио превоз ствари за сопствене потребе, који је неопходно приложити уз сваки појединачни захтев за рефакцију плаћене акцизе

на деривате нафте, како је прописано Правилником о рефакцији акцизе за транспортне сврхе и Обрасцем РЕФ - Т.

...

Према томе, у складу са наведеним законским и подзаконским прописима, у конкретном случају, привредно друштво „ХХ” д. о. о. из Лајковца, чија је регистрована делатност прерада и конзервисање живинског меса која се обавља у оквиру шифре делатности 10.12 обухваћене Сектором Ц – Прерађивачка индустрија Класификације делатности, које користи плинске грејалице у оквиру примарне производње, за тов пилића као дела индустријског процеса, а ради остваривања права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте који се користе у индустријске сврхе, потребно је да поднесе захтев за рефакцију плаћене акцизе на прописаном Обрасцу РЕФ-И, као и потребну документацију, а под условом да испуњава услове који су прописани Законом и Правилником о рефакцији акцизе за индустријске сврхе.

При томе, напомињемо да надлежни порески орган у сваком конкретном случају утврђује чињенично стање и сходно томе поступа у оквиру своје надлежности.

Мишљење Министарства финансија бр. 011-00-00429/2019-04 од 29. 5. 2019. године

Може се остварити право на рефакцију плаћене акцизе на дериват нафте „n-Hexan” ако се овај дериват користи у индустријске сврхе

... Сходно горе наведеним законским и подзаконским одредбама, дериват нафте тарифне ознаке номенклатуре СТ: 2710 12 25 00, под називом „n-Hexan”, спада у остале деривате нафте који се добијају од фракција нафте, који имају распон дестилације 380°C, тако да купац – крајњи корисник уколико исти користи у индустријске сврхе, под условом да обавља делатност која је обухваћена секторима Б, Ц и Ф, Класификације делатности, **може остварити рефакцију плаћене акцизе на наведени дериват нафте, уколико испуњава остале услове прописане Законом и Правилником.**

При томе напомињемо да надлежни порески орган у сваком конкретном случају утврђује чињенично стање и сходно томе поступа у оквиру своје надлежности.

ПС

Календар пореских и других обавеза за септембар 2019. године

Закон о порезу на додату вредност Уредба о критеријумима на основу којих се утврђује шта се, у смислу Закона о порезу на додату вредност, сматра претежним прометом добара у иностранство Правилник о поступку остваривања права на повраћај ПДВ и о начину и поступку рефакције и рефундације ПДВ			
Опис	Период	Рок	Основ
Подношење и плаћање ПДВ-а за пореског дужника који није обвезник ПДВ-а, на обрасцима ПОПДВ и ПП ПДВ	1. 8 – 31. 8. 2019.	10. 9. 2019.	Пореску пријаву ПДВ дужни су да поднесу и порески дужници који нису обвезници ПДВ-а у року од десет дана по истеку пореског периода у којем је настала пореска обавеза
Подношење ПОПДВ и ПП ПДВ и уплата ПДВ-а од стране обвезника ПДВ-а и пореских дужника из члана 10. Закона, који имају месечни порески период, као и за обвезника из члана 36а Закона	1. 8 – 31. 8. 2019.	15. 9. 2019.	Порески период за који се обрачунава ПДВ, предаје пореска пријава и плаћа ПДВ јесте календарски месец за обвезника који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 50.000.000 динара, као и за обвезника из члана 36а Закона

Закон о порезу на добит правних лица			
Опис	Период	Рок	Основ
Месечна аконтација пореза на добит правних лица	1. 8 – 31. 8. 2019.	15. 9. 2019.	На основу пореске пријаве за претходну годину, односно претходни порески период, или на основу месечне аконтације из последњег месеца претходног пореског периода
Подношење пријаве на обрасцу ПДПО/С	у року од 3 дана од исплате		Резидентни обвезник који откупљује секундарне сировине и отпад од резидентног, односно нерезидентног правног лица, дужан је да приликом исплате накнаде тим лицима најкасније у року од три дана од дана исплате обрачуна обустави и на прописани рачун уплати порез по одбитку, као и да поднесе пореску пријаву надлежном пореском органу. Пријава се подноси на обрасцу ПДПО/С.

Закон о пореском поступку и пореској администрацији			
Опис	Период	Рок	Основ
Појединачна пореска пријава за порез по одбитку	1. 8 – 31. 8. 2019.	пре сваке исплате прихода током месеца	Порески обвезник, односно порески платилац подноси у електронском облику Пореској управи појединачну пореску пријаву за порезе по одбитку пре сваке исплате прихода на које се обрачунава и плаћа порез по одбитку, као и пре сваког плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање када се ти доприноси плаћају без исплате зараде

Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом Правилник о начину праћења извршавања обавезе запошљавања особа са инвалидитетом и начину доказивања извршења те обавезе			
Опис	Период	Рок	Основ
Подношење обрасца ИОСИ. Уплата обавезе за претходни месец.	1. 8 – 31. 8. 2019.	5. 9. 2019.	Обавеза послодавца да Пореској управи достави Извештај о извршењу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом у складу са Законом – образац ИОСИ, електронским путем преко портала Пореске управе или попуњавањем обрасца у оквиру корисничке апликације на порталу Пореске управе

Закон о порезу на премије неживотних осигурања

Правилник о начину обрачунавања, садржини и начину вођења евиденције, облику и садржини пореске пријаве пореза на премије неживотних осигурања

Опис	Период	Рок	Основ	Опис
Подношење обрасца ПП-ППНО за порез на премије неживотног осигурања	1. 8 – 31. 8. 2019.	10. 9. 2019.	5% од укупне премије осигурања утврђене уговором	Друштво за осигурање је порески обвезник пореза на премије неживотног осигурања. Образац ПП-ППНО подноси се без обзира на то да ли постоји обавеза плаћања за тај месец, а саставља се на основу закључених уговора о неживотном осигурању.

Закон о угоститељству

Опис	Период	Рок	Основ
Боравишна такса	1. 8 – 31. 8. 2019.	5. 9. 2019.	Боравишна такса за сваки дан боравка у угоститељском објекту Напомена: Не односи се на боравишну таксу коју плаћа физичко лице које ужива угоститељске услуге смештаја у објектима домаће радиносће и сеоском туристичком домаћинству и боравишну таксу плаћа квартално по решењу, до 5. у месецу за претходни квартал.

Чланом 80. став 5. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС”, бр. 18/2016; аутоматично ширење – 95/2018) прописано је да, ако последњи дан рока пада на дан у коме орајан не ради, рок истеће кад пројекне први наредни радни дан.

ПС

Електронско издање ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

ПРОПИСИ.НЕТ је електронско издање које се налази на интернет страници www.propisi.net и садржи преко 250.000 докумената: прописе, судску праксу, службена мишљења надлежних министарстава, моделе уговора и обрасце из свих области, као и коментаре прописа врхунских стручњака, при чему су сва наведена документа међусобно повезана.

ЗАШТО СЕ ПРЕТПЛАТИТИ БАШ НА ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ?

- Зато што је прегледан и једноставан и не захтева никакву специјалну обуку за коришћење (*user friendly*).
- Зато што је могућ приступ неограниченом броју докумената у току претплате.
- Зато што има највећи број прописа, примера судске праксе, правних мишљења, модела и других докумената.
- Зато што има претраживач који даје прецизно сортиране и брзе резултате претраге.
- Зато што се документа – прописи и др. – могу претраживати путем одговарајућих скраћеница и синонима који се у правној пракси често користе.
- Зато што је једини на тржишту који аутоматски бележи најпрегледаније документе сваког претплатника и издваја их на почетној страни.
- Зато што има мејл-сервис који омогућава претплатницима да о новим прописима, примерима из судске праксе, правним мишљењима и стручним коментарима, као и другим документима из области које сами изаберу, буду информисани путем мејла истог дана кад су објављени у бази.
- Зато што ради са било ког рачунара на интернету, без икакве инсталације, а подржава рад и у интранет окружењу.
- Зато што је увек ажуран (не захтева ажурирање од стране претплатника).
- Зато што су текстови докумената и интерфејс доступни на ћирилици или латиници.
- Зато што једним кликом могу да се ископирају текстови у *Word* или *PDF* формату.
- Зато што има најсвеобухватнију и највећу базу судске праксе, са разгранатом структуром по одговарајућим правним гранама и правним институтима.
- Зато што се из текста прописа једним кликом приступа повезаним документима.
- Зато што се приликом претраживања појмова нуде могући резултати.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

С нама

нема лутања!

ИНГ-ПРО

КАТАЛОГ ИЗДАЊА

ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

ИНГ-ПРО

Штампани часопис Lege Artis – Прописи у пракси: НЕЗАОБИЛАЗНИ ЧАСОПИС О ПРИМЕНИ ПРОПИСА

АКТУЕЛНА ТЕМА

РАЧУНОВОДСТВО

ПОРЕЗИ

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

ЗАРАДЕ

ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

ПРИВРЕДНА СТАТИСТИКА